2022_17_54_91

നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾകടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവ്വഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

2022_17_54_91

സ്വാമി സമർത്ത് ഷുഗേഴ്സ് ആൻഡ് അഗ്രോ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡ്

v.

ലോക്നേതെ മാരുത്റാവു ഗുലെ പാട്ടീൽ ധ്ന്യാനേശ്വർ സഹകാരി സഖർ കർഖാനാ ലിമിറ്റഡും മറ്റുള്ളവരും

(2022ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 4021)

ജൂലൈ 13, 2022

[ജസ്റ്റിസ് ഹേമന്ത് ഗുപ്ത, ജസ്റ്റിസ് വി. രാമസുബ്രമണ്യൻ]

അവശ്യ സാധന നിയമം, 1955: വകുപ്പ് 3- കരിമ്പ് (നിയന്ത്രണം) ഉത്തരവ്, 1966- ഖണ്ഡങ്ങൾ 6A, 6C & 6D- രണ്ട് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിയന്ത്രണം- വ്യവസായ സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം (IEM) നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി- 2010-ൽ, നിലവിലുള്ള (1974-ൽ സ്ഥാപിച്ചത്) പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും (ഒന്നാം എതിർകക്ഷി) സമീപത്തുള്ള നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും തമ്മിലുള്ള ആകാശ ദൂരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അപ്പീൽവാദി IEM-ന് അപേക്ഷിച്ചു, അത് ഭാരത സർക്കാർ അംഗീകരിച്ചു- നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെ ആകാശ ദൂരം നിലവിലുള്ള ഫാക്ടറിയേക്കാൾ 15 കിലോമീറ്ററിൽ കൂടുതലാണെന്നും നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി നദിയുടെ തീരത്തുനിന്ന് 500 മീറ്റർ ചുറ്റളവിനുള്ളിൽ വരുന്നതിനാൽ വികസന നിരോധിത മേഖലയിലാണെന്നും ചൂണ്ടിക്കാട്ടി അപ്പീൽവാദിക്ക് IEM അനുവദിച്ചതിനെതിരെ റിട്ട് ഹർജികൾ ഫയൽ ചെയ്തു- അപ്പീൽവാദി മലിനീകരണ നിയന്ത്രണം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രം എന്നിവയുൾപ്പെടെ എല്ലാ നിയമങ്ങളും പാലിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ വിഷയം വീണ്ടും പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു- പിന്നീട്, 1966-

2022_17_54_91

ലെ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6A–യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച്, നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ മറ്റേതെങ്കിലും പുതിയ ഫാക്ടറിയുടെയോ 25 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കില്ലെന്ന് മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ചു– അതിനുശേഷം, വ്യവസായ സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി ഭേദഗതി ചെയ്തു– ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് കണക്കിലെടുത്ത് അപ്പീൽവാദി NOC തേടിയെങ്കിലും സംസ്ഥാന അധികാരികൾ അത് അനുവദിച്ചില്ല– തൽഫലമായി, നേരത്തെ നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന സ്ഥലം വികസന നിരോധിത മേഖലയായതിനാൽ അപ്പീൽവാദി സമയപരിധി നീട്ടാനും സ്ഥലം മാറ്റാനും അപേക്ഷിച്ചു, അത് അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടു– നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സമയപരിധി നീട്ടുന്നതിനെയും സ്ഥലം മാറ്റുന്നതിനെയും ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു– 2020 വരെ സർക്കാർ രണ്ടോ മൂന്നോ തവണ സമയപരിധി നീട്ടി– സമയപരിധി നീട്ടുന്നതിനെയും സ്ഥലം മാറ്റുന്നതിനെയും ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി മറ്റൊരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു– EMI അംഗീകരിച്ച തീയതി മുതൽ രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ അപ്പീൽവാദി കാര്യമായ നടപടികളൊന്നും സ്വീകരിച്ചില്ലെന്നും, 2016 ഓഗസ്റ്റ് 26–ന് പഞ്ചസാര നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് IEM റദ്ദായെന്നും, ചട്ടങ്ങളുടെയും നിയമത്തിന്റെയും വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിച്ചാണ് നീട്ടലുകൾ അനുവദിച്ചതെന്നും, ഭേദഗതി അനുസരിച്ച് പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 25 കിലോമീറ്ററിൽ കുറയാത്ത ദൂരത്തിൽ ആയിരിക്കണമെന്നും ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു– ഒന്നാം ഘട്ടത്തിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും, റിട്ട് ഹർജികൾ നിലവിലിരുന്ന കാലയളവ് ഒഴിവാക്കേണ്ടതുണ്ടോ; IEM നീട്ടൽ അനുവദിക്കുമ്പോൾ അത്തരം കാലയളവ് ഒഴിവാക്കിയത് സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാർ ന്യായീകരിച്ചോ; അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ആരംഭിച്ച വ്യവഹാരം അത്തരം വ്യവഹാരത്തിൽ

2022_17_54_91

ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് ഒഴിവാക്കുന്നതിനുള്ള മതിയായ കാരണമാണോ, IEM നീട്ടാൻ സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് ന്യായമായ കാരണമായിരുന്നോ; നേരത്തെ ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജിയിൽ ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ വിഷയം അപ്പീൽവാദിയുടെയോ മറ്റേതെങ്കിലും കക്ഷിയുടെയോ താൽപ്പര്യപ്രകാരം വീണ്ടും പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചിരിക്കെ, 2011 ഡിസംബർ 3-ന് മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ ഭേദഗതി ചെയ്ത ഖണ്ഡം 6C-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമാകുമോ; ഖണ്ഡം 6C-ൽ നിർദിഷ്ട സമയത്തിനുള്ളിൽ സംരംഭകൻ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുകയും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ IEM റദ്ദാകുമോ, അതോ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ചുള്ള ഒരു ഉത്തരവ് പാസാക്കിയതിന് ശേഷം മാത്രമേ റദ്ദാകൂ എന്നിങ്ങനെയുള്ള വിഷയങ്ങൾ ഉയർന്നുവന്നു- വിധിച്ചത്: 'Actus Curiae Neminem Gravabit' എന്ന ലാറ്റിൻ തത്വം അനുസരിച്ച്, കോടതിയുടെ നടപടി ആരെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കില്ല- മുഴുവൻ വ്യവഹാര ചരിത്രത്തിലും, അപ്പീൽവാദി റിട്ട് ഹർജികളുടെ സ്വീകർത്താവായിരുന്നു, അതിനാൽ, അത്തരം വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് അദ്ദേഹത്തിനെതിരെ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല- റിട്ട് ഹർജികളിൽ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അത്തരം ഹർജികൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥലത്ത് ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാനും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാനുമുള്ള അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശത്തിന്മേൽ ഒരു മറ സൃഷ്ടിച്ചു- റിട്ട് ഹർജികൾ നാല് വർഷത്തോളം നിലനിന്നു, അത്തരം റിട്ട് ഹർജികളെ പ്രതിരോധിക്കാൻ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സമയപരിധി നീട്ടാൻ സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാർ സാധുതയോടെ കണക്കിലെടുത്തു- ഹൈക്കോടതിയിൽ രണ്ടാം ഘട്ട വ്യവഹാരം നിലവിലിരിക്കെയാണ് നീട്ടലുകൾ നൽകിയത്, അതിനാൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് കാര്യമായ നടപടികളൊന്നും സ്വീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല- സമയപരിധി നീട്ടാനുള്ള ക്ഷമതയുള്ള

2022_17_54_91

അതോറിറ്റിയുടെ തീരുമാനം അധികാരത്തിന്റെ ശരിയായ വിനിയോഗമായിരുന്നു- പിന്നീട് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതി ഇതിനകം നൽകിയ IEM-ന് ബാധകമാകില്ല- പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുമ്പോളല്ലാതെ IEM റദ്ദാകില്ല - രണ്ട് വ്യവസ്ഥകൾ നിറവേറ്റേണ്ടതുണ്ട്, (i) പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിലും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിലുമുള്ള പരാജയം, തുടർന്ന് (ii) പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുക- ആദ്യത്തേത് തൃപ്തികരമല്ലാത്ത പക്ഷം രണ്ടാമത്തേത് ഉണ്ടാകില്ല, നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ച് വ്യക്തിഗത വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവസരം പാലിക്കാതെ രണ്ടാമത്തെ നടപടി സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല- IEM റദ്ദാക്കിയതിന്റെ ആവശ്യമായ അനന്തരഫലങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാത്ത പക്ഷം, IEM സ്വയമേവ റദ്ദാകില്ല- അപ്പീൽവാദി ഒരു കോടി രൂപയുടെ പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി നൽകിയിരുന്നു, എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ കേന്ദ്ര സർക്കാരോ ഒരു നടപടിയും സ്വീകരിച്ചില്ല, കാരണം കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് പോലും നൽകിയിരുന്നില്ല- അതിനാൽ, സമയം കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ട് മാത്രം IEM സ്വയമേവ റദ്ദായി എന്ന് ഒരു നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ കഴിയില്ല- ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ് നിലനിൽക്കുന്നതല്ല, അത് റദ്ദാക്കുന്നു.

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി വിധിച്ചു:

1.1. 'Actus Curiae Neminem Gravabit' എന്ന ലാറ്റിൻ തത്വം, അതായത് കോടതിയുടെ നടപടി ആരെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കില്ല എന്നത് സുപരിചിതമാണ്, എന്നാൽ ഈ തത്വം നിലവിലെ സാഹചര്യങ്ങളിലെ വസ്തുതകൾക്ക് ബാധകമാക്കുന്നത് പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6A-യിലെ വിശദീകരണം 4 പ്രകാരം വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതുപോലെ, അത്തരം വ്യവഹാരം നിലവിലിരിക്കെ കാര്യമായ

നടപടികളൊന്നും സ്വീകരിക്കാതിരുന്നത് അപ്പീൽവാദിക്ക് ന്യായമായിരുന്നു. സാധുവായ ഒരു IEM-ന് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആവശ്യകതകളിൽ ഒന്നാണ് ആകാശ ദൂരം. കോടതിയുടെ നടപടി മൂലം എന്തെങ്കിലും ദോഷം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് പരിഹരിക്കപ്പെടണം, കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് തടഞ്ഞില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ കക്ഷിക്ക് ലഭിക്കുമായിരുന്ന നേട്ടം, അതിന് ബാധ്യസ്ഥനായ കക്ഷിയോട് ഉചിതമായ കൽപ്പന നൽകി പുനഃസ്ഥാപിക്കണം അല്ലെങ്കിൽ കക്ഷിക്ക് നൽകണം. വ്യവഹാരം ഒരു ഫലപ്രദമായ വ്യവസായമായി മാറിയേക്കാമെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. വ്യവഹാരം ചൂതാട്ടമല്ലെങ്കിലും, എല്ലാ വ്യവഹാരങ്ങളിലും ഒരു സാധ്യതയുടെ ഘടകമുണ്ട്. വിഷയങ്ങൾ മെറിറ്റിൽ കേൾക്കുകയും തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു പ്രാഥമിക കേസ് സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് തങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കോടതിയെ പ്രേരിപ്പിച്ച് നീതിരഹിതമായ വ്യവഹാരികൾക്ക് കോടതികളെ സമീപിക്കാൻ ധൈര്യം തോന്നിയേക്കാം, പുനഃസ്ഥാപനത്തിന്റെ ആശയം പ്രയോഗത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിയാൽ. [ഖണ്ഡിക 23][74-G-H; 75-A-D]

1.2. അപ്പീൽവാദി ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജികളുടെയും അത്തരം വ്യവഹാരങ്ങളുടെയും സ്വീകർത്താവായിരുന്നു, അതിനാൽ അത്തരം വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല. [ഖണ്ഡിക 24][76-F]

1.3. റിട്ട് ഹർജികളിൽ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അത്തരം ഹർജികൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥലത്ത് ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാനും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാനുമുള്ള അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശത്തിന്മേൽ ഒരു മറ സൃഷ്ടിച്ചു. റിട്ട് ഹർജികൾ നാല് വർഷത്തോളം നിലനിന്നു. അതിനാൽ, അത്തരം റിട്ട് ഹർജികളെ പ്രതിരോധിക്കാൻ ചെലവഴിച്ച

കാലയളവ് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സമയപരിധി നീട്ടാൻ സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാർ സാധുതയോടെ കണക്കിലെടുത്തു. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് നിലവിലിരിക്കെയാണ് 2018 നവംബർ 14-ന് ഭാരത സർക്കാർ നീട്ടൽ അനുവദിച്ചത്. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതികൾ സംരംഭകരുടെ ഗുണത്തിന് വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു, അതിനാൽ, നീട്ടൽ അനുവദിച്ച തീയതിയിൽ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ബാധകമാകും. അത്തരം ഖണ്ഡം അനുസരിച്ചാണ് അപ്പീൽവാദി 50 ലക്ഷം രൂപയുടെ അധിക ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടത്. അതിനാൽ, കേന്ദ്ര സർക്കാർ അധികാരം വിനിയോഗിച്ചത് 2018 നവംബർ 14-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയമപരമായ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ചാണ്. [ഖണ്ഡിക 26][78-B-D]

1.4. നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും പുതിയ ഫാക്ടറിയും തമ്മിലുള്ള ദൂരം 25 കിലോമീറ്ററായി വർദ്ധിപ്പിച്ച് 2011 നവംബർ 3-ന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ഭേദഗതി ചെയ്തെങ്കിലും, ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ചോദ്യം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് നേരത്തെ ഭേദഗതി ചെയ്തിട്ടും, കേന്ദ്ര സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച IEM തീയതിയിലെ ആകാശ ദൂരം ബാധകമാകുമെന്ന് ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു. ഒന്നാം ഘട്ടത്തിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിനെതിരെ യാതൊരു ചോദ്യം ചെയ്യലുമില്ല എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. അതിനാൽ, രണ്ടാം ഘട്ടത്തിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ഭേദഗതി ചെയ്ത ദൂര നിയമങ്ങൾ ബാധകമാകും എന്ന് വിധിക്കാൻ ഹൈക്കോടതിക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. [ഖണ്ഡിക 27][78-G-H; 79-A]

1.5. "അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ" കാരണം സമയപരിധി നീട്ടാൻ ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിയെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിന് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന്റെ ഭാഷ

പലതവണ ഭേദഗതി വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമായ ഒന്നിലധികം അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. ദ്രവിനിയോഗം, പരിസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ "അത്തരം മറ്റ് കാരണങ്ങൾ" എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും കോടതി കേസ് കാരണം കാലതാമസമുണ്ടായ IEM-ന്റെ സാധുത നീട്ടാനും ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിക്ക് അധികാരം നൽകുന്നു. ഖണ്ഡം 6C-യിലെ ഉപഖണ്ഡം (c) ഒരു ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നതിന് വിധേയമായി, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടാത്ത കാലയളവിലേക്ക് കൂടുതൽ നീട്ടൽ അനുവദിക്കാൻ ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിക്ക് അധികാരം നൽകുന്നു. അതിനാൽ, ഭേദഗതി ചെയ്ത അത്തരം നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന്റെ ലക്ഷ്യവും ഉദ്ദേശ്യവും കോടതി കേസുകളിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് ഒഴിവാക്കി ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കണം എന്നതാണ്. IEM അനുവദിച്ചതിനെ അനുകൂലിച്ചയാളായിരുന്ന അപ്പീൽവാദി, ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ സ്റ്റേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അനുവദിച്ച നീട്ടൽ "അത്തരം മറ്റ് കാരണം" എന്ന വിഭാഗത്തിൽ വരും. ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ, ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെയാണ് ചോദ്യം ചെയ്തത്, റിട്ട് ഹർജിക്കാർ അത്തരം ചോദ്യത്തിൽ പരാജയപ്പെട്ടു, എന്നാൽ നിലവിൽ മലിനീകരണ വിരുദ്ധ നിയമങ്ങളും പരിസ്ഥിതിയും പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രവും സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളും അപ്പീൽവാദി പാലിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഹൈക്കോടതി ശരിയായി വിലക്കി. ഗോദാവരി മറാത്തവാഡ ജലസേചന വികസന കോർപ്പറേഷൻ നിരാക്ഷേപ പത്രം നിഷേധിച്ചതിനാൽ, അത്തരം ഉത്തരവ് അപ്പീൽവാദിക്ക് ബദൽ സ്ഥലം തേടാൻ കാരണമായി. അതിനാൽ, 2010-2014 വർഷങ്ങളിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റി ശരിയായി ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്. [ഖണ്ഡിക 29][79-D-H; 80-A-B]

1.6. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ തീരുമാനം ഏകപക്ഷീയമോ യുക്തിരഹിതമോ നീതിരഹിതമോ ആണെന്ന് ഹൈക്കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകളൊന്നും ഇല്ലാത്തതിനാൽ, ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ റിട്ട് ഹർജികൾ നിലവിലിരിക്കെ IEM നടപ്പാക്കാത്തതിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് വീഴ്ച സംഭവിച്ചു എന്ന് കണക്കിലെടുത്ത് ഹൈക്കോടതി ഗുരുതരമായ തെറ്റ് വരുത്തി. [ഖണ്ഡിക 31][82-D-E]

1.7. IEM അനുവദിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, IEM നൽകിയ തീയതി കണക്കിലെടുത്ത് സമയപരിധി നിർണ്ണയിക്കണമെന്ന് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന്റെ പദ്ധതി കാണിക്കുന്നു. അതിനാൽ, പിന്നീട് വരുന്ന ഭേദഗതികൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിക്ക് ബാധകമാകും. IEM അതിന്റെ ഇഷ്യൂ തീയതി മുതൽ സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നു, നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ പിന്നീടുള്ള ഭേദഗതി ഇതിനകം നൽകിയ IEM-ന് ബാധകമാകില്ല. [ഖണ്ഡിക 32] [82-F-G; 83-A]

1.8. ഹൈക്കോടതിയിൽ വിഷയം നിലവിലിരിക്കെയാണ് എല്ലാ നീട്ടലുകളും അനുവദിച്ചത്, അവ റിട്ട് ഹർജികളുടെ ഫലത്തിന് വിധേയമായിരുന്നു. അതിനാൽ, IEM-ന്റെ തുടർച്ചയായ നീട്ടലിനെക്കുറിച്ചുള്ള ആക്ഷേപങ്ങൾക്ക് വലിയ പ്രാധാന്യമില്ല. [ഖണ്ഡിക 40][86-A-B]

1.9. സമയപരിധി നീട്ടാനുള്ള ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിയുടെ തീരുമാനം അതിന് നൽകിയിട്ടുള്ള അധികാരങ്ങളുടെ ശരിയായ വിനിയോഗമാണ്, അത് നിയമവിരുദ്ധമോ യുക്തിരഹിതമോ നടപടിക്രമപരമായ തെറ്റുകൾ ഉള്ളതോ ആണെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല. [ഖണ്ഡിക 41][86-C]

1.10. 2006 നവംബർ 10-നും 2016 ഓഗസ്റ്റ് 24-നും 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-നും നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന ഖണ്ഡം 6C അനുസരിച്ച് IEM റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുകയും ചെയ്യുമെങ്കിലും, വാദം

കേൾക്കാൻ ന്യായമായ അവസരം നൽകിയ ശേഷം ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ചാണ് പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരേണ്ടത്. രണ്ട് വ്യവസ്ഥകൾ നിറവേറ്റേണ്ടതുണ്ട്– (i) പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിലും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിലുമുള്ള പരാജയം, തുടർന്ന് (ii) പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരൽ. ആദ്യത്തേത് തൃപ്തികരമല്ലാത്ത പക്ഷം രണ്ടാമത്തേത് ഉണ്ടാകില്ല, നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ച് വ്യക്തിഗത വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവസരം പാലിക്കാതെ രണ്ടാമത്തെ നടപടി സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുമ്പോളല്ലാതെ IEM റദ്ദാകില്ല. അതിനാൽ, IEM റദ്ദാക്കിയതിന്റെ ആവശ്യമായ അനന്തരഫലങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാത്ത പക്ഷം, IEM സ്വയമേവ റദ്ദാകില്ല. തുടർന്നുള്ള ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയന്ത്രണ ഉത്തരവുകളിലെ ഭാഷയും അങ്ങനെയാണ്. അപ്പീൽവാദി ഒരു കോടി രൂപയുടെ പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി നൽകിയിരുന്നു, എന്നിരുന്നാലും, കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് പോലും നൽകാതെ അത്തരം പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ കേന്ദ്ര സർക്കാരോ ഒരു നടപടിയും സ്വീകരിച്ചില്ല. അതിനാൽ, സമയം കഴിഞ്ഞതുകൊണ്ട് മാത്രം IEM സ്വയമേവ റദ്ദായി എന്ന് ഒരു നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ കഴിയില്ല. [ഖണ്ഡിക 44] [86–G–H; 87–A–D]

1.11. സാമ്പത്തിക താൽപര്യം മാത്രം മനസ്സിൽ വെച്ചുള്ള എതിരാളിയുടെ എതിർപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ആനുകൂല്യം അപ്പീൽവാദിക്ക് നിഷേധിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഒരു മത്സരത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, ഉപഭോക്താവാണ് (കർഷകൻ) ഗുണഭോക്താവ്. ഈ കേസിൽ, കർഷകർക്ക് സമയബന്ധിതമായ പേയ്മെന്റും മികച്ച സേവനങ്ങളും നേടിക്കൊടുക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള മത്സരത്തിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നില്ല. [ഖണ്ഡിക 45][87–G]

1.12. അനാരോഗ്യകരമായ മത്സരം ഒഴിവാക്കാൻ 1951-ലെ വ്യവസായങ്ങൾ (വികസനവും നിയന്ത്രണവും) നിയമപ്രകാരമുള്ള ലൈസൻസിംഗ് 1998 ഓഗസ്റ്റ് 31-ന് നിർത്തലാക്കിയെന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകിയ ന്യായീകരണം. അനാരോഗ്യകരമായ മത്സരത്തിന് രണ്ട് പ്രധാന വശങ്ങളുണ്ട്- ഒന്ന് നിലവിലുള്ളതും പുതിയതുമായ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും, രണ്ടാമത്തേത് കർഷകരുടെ പശ്ചാത്തലത്തിലുള്ളതും. നിലവിലുള്ളതും പുതിയതുമായ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരത്തിന്റെ ഫലമായി, വില നൽകുന്ന രീതിയിൽ മികച്ച സേവനം നൽകുന്ന പഞ്ചസാര മിൽ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ കർഷകർക്ക് ഒരു അവസരം ലഭിക്കുന്നതിനാൽ അവർ ഗുണഭോക്താക്കളാകും. രംഗരാജൻ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളും സമയപരിധി നീട്ടാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ അതിന്റെ അധികാരം വിനിയോഗിച്ചു എന്നതും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, അന്തിമ ഗുണഭോക്താവ് കർഷകനായിരിക്കും, നിലവിലുള്ളതോ പുതിയതോ ആയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയല്ല. [ഖണ്ഡിക 50][91-D-E]

1.13. ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്ന് വിധിച്ചു. റിട്ട് ഹർജികൾ തള്ളി. പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കുകയും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ട കാലയളവ് നിർണ്ണയിക്കുമ്പോൾ രണ്ടാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവും ഒഴിവാക്കും. [ഖണ്ഡിക 51][91-F]

സൗത്ത് ഈസ്റ്റേൺ കോൾഫീൽഡ്സ് ലിമിറ്റഡ് *v.* മധ്യപ്രദേശ് സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും **(2003) 8 SCC 648 : [2003] 4** സപ്ലി. **SCR 651,** ബേഗ് രാജ് സിംഗ് *v.* യുപി സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും **(2003) 1 SCC 726 : [2002] 5** സപ്ലി. **SCR 530** - ആശ്രയിച്ചു.

2022_17_54_91

ഓജസ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് *(പി)* ലിമിറ്റഡ് *v.* ഔധ് ഷുഗർ മിൽസ് ലിമിറ്റഡ് **AIR 2007 SC 1619 : [2007] 4 SCR 661,** ടാറ്റാ സെല്ലുലാർ *v.* യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ **(1994) 6 SCC 651: [1994] 2** സപ്ലി. **SCR 122,** ബാബാജി കൊണ്ടജി ഗാരഡ് *v.* നാസിക് മെർച്ചന്റ്സ് കോ –ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ്, നാസിക്കും മറ്റുള്ളവരും **(1984) 2 SCC 50 : [1984] 1 SCR 767,** ധനഞ്ജയ റെഡ്ഡി *v.* കർണാടക സംസ്ഥാനം **(2001) 4 SCC 9 : [2001] 2 SCR 399** – പരാമർശിച്ചു.

പരാമർശിച്ച കേസ് നിയമങ്ങൾ

[2007] 4 SCR 661	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡികകൾ 18 & 33
[2003] 4 സപ്ലി. SCR 651	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡികകൾ 23, 28 & 29
[2002] 5 സപ്ലി. SCR 530	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക 25
[1994] 2 സപ്ലി. SCR 122	ആശ്രയിച്ചു	ഖണ്ഡിക 30
[1984] 1 SCR 767	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക 38
[2001] 2 SCR 399	പരാമർശിച്ചു	ഖണ്ഡിക 38

സിവിൽ അപ്പീൽ അധികാരിത: 2022ലെ സിവിൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 4021.

2021 ജൂലൈ 23–ന് ബോംബെയിലെ ഔറംഗാബാദ് ബെഞ്ചിലെ ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായത്തിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും (2020ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 6754).

2022 ലെ 4022, 4023 എന്നീ സിവിൽ അപ്പീലുകളോടൊപ്പം.

സീനിയർ അഭിഭാഷകരായ മുകുൾ റോഹ്തഗി, സി. എ. സുന്ദരം, അനിൽ വൈ. സാഖരെ, ഹരീഷ് സാൽവെ, പി. ചിദംബരം, ശ്രീമതി സോണിയ മാത്തൂർ, ആർ. എൻ. ധോർഡെ എന്നിവരും, ദിലീപ് അണ്ണാസാഹെബ് ടൗർ, നിഖിൽ റോഹ്തഗി, റോഹൻ എസ്. മിർപുരി, ശശാങ്ക് ഖുറാന, ശ്രീമതി. മഞ്ജീത് കിർപാൽ, നന്ദ് കുമാർ ദേശ്മുഖ്, എം. വൈ. ദേശ്മുഖ്, അദ്വൈതീയ, ദുർഗാ ദത്ത്, ഹരീഷ് പാണ്ഡെ, ശൈലേഷ് മാഡിയാൽ, ശരത് നമ്പ്യാർ, വിനായക് ശർമ്മ, മുഹമ്മദ് അഖിൽ, പി. വി. യോഗേശ്വരൻ, അമരീഷ് കുമാർ, രാജ് ബഹാദൂർ യാദവ്, മനൻ വർമ്മ, ശ്രീമതി ശുഭാംഗി തുലി, ശ്രീമതി തന്യ അഗർവാൾ, ശ്രീമതി. മൃദുല സിംഗ് ചൗഹാൻ, ഹിതേഷ് കുമാർ ശർമ്മ, എസ്.കെ. രജോറ, അഖിലേഷ്വർ ത്ധാ, ഇ. വിനയ് കുമാർ, ശ്രീമതി മഞ്ജു ജെറ്റ്ലി, അൻഷുമാൻ അശോക്, രാഹുൽ ചിത്നിസ്, സച്ചിൻ പാട്ടീൽ, ആദിത്യ പി. പി. പാണ്ഡെ, ജിയോ ജോസഫ്, ശ്രീമതി ശ്വേതൽ ഷെപാൽ, എന്നീ അഭിഭാഷകരും കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായി.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്–

ജസ്റ്റിസ് ഹേമന്ത് ഗുപ്ത:

1. 2021 ജൂലൈ 23-ന് പൊതു ഉത്തരവിലൂടെ തീരുമാനിച്ച മൂന്ന് റിട്ട് ഹർജികളിൽ നിന്നാണ് നിലവിലെ അപ്പീലുകൾ ഉണ്ടാകുന്നത്. ഈ റിട്ട് ഹർജികളിൽ രണ്ടെണ്ണം ഇവിടെ എതിർകക്ഷിയായ ലോക്നേതേ മരുത്രാവോ ഗുലെ പാട്ടീൽ ധ്യാനേശ്വർ സഹകാരി സാഖർ കർഖാന ലിമിറ്റഡ്[1] ഫയൽ ചെയ്തപ്പോൾ മൂന്നാമത്തേത് നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയിലെ അംഗങ്ങൾ ഫയൽ ചെയ്തു. മൂന്ന് റിട്ട് ഹർജികളിലും ഉന്നയിച്ച വിഷയം പൊതുവായതിനാൽ, ഹൈക്കോടതി അത് പൊതു

1 നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി

ഉത്തരവിലൂടെ തീരുമാനിച്ചു.

2. 1966-ലെ കരിമ്പ് (നിയന്ത്രണ) ഉത്തരവിലെ[2] ഖണ്ഡം 6C-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ലെ വ്യവസായ സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം[3] എടുത്തുക്കളയാനോ/റദ്ദാക്കാനോ റിട്ട് ഹർജികളിൽ നിർദ്ദേശം തേടി. ഒരു പുതിയ ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി 2 വർഷവും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി 4 വർഷവും (2+4) ആയിരുന്നു, എന്നാൽ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ള അത്തരം സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാനും സ്ഥാപിക്കാനും അപ്പീൽവാദി കാര്യമായ നടപടികളൊന്നും സ്വീകരിച്ചില്ല എന്നതായിരുന്നു പ്രധാന വെല്ലുവിളി. 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് IEM അനുവദിച്ച തീയതിയിൽ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന 15 കിലോമീറ്റർ കുറഞ്ഞ ദൂരം വ്യവസ്ഥകൾക്ക് പകരമായി, നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ മറ്റേതെങ്കിലും പുതിയ ഫാക്ടറിയുടെയോ 25 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കരുതെന്ന് മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ 2011 ഡിസംബർ 3-ന് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6A പ്രകാരം ഒരു സർക്കുലർ പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു, അതിനാൽ നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 25 കിലോമീറ്റർ മാനദണ്ഡം പാലിക്കുന്നില്ല എന്നതായിരുന്നു മറ്റൊരു കാരണം. പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുള്ള നടപടികൾ ഇല്ലാത്തതിനാൽ, നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ വ്യവസ്ഥയുടെ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ IEM റദ്ദാക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന് ഒടുവിൽ വാദിച്ചു. അതിനാൽ, 2018 നവംബർ 14-ന്

2 ചുരുക്കത്തിൽ 'നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ്'
3 ചുരുക്കത്തിൽ 'IEM'

പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നീട്ടൽ അനുവദിച്ചതും തുടർന്ന് 2019 ഒക്ടോബർ 17-ന് സമയപരിധി നീട്ടുകയും സ്ഥലം മാറ്റുകയും ചെയ്ത കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ നടപടി നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന് വിരുദ്ധമായിരുന്നു.

3. നിലവിലെ അപ്പീലുകളിലേക്ക് നയിച്ച സംക്ഷിപ്തമായ വസ്തുതകൾ ഇപ്രകാരമാണ്: നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 1974-ൽ സ്ഥാപിച്ചു, 1974-75ൽ 1250 M.T. ക്രഷിംഗ് ശേഷിയുള്ള 15000-ൽ അധികം അംഗങ്ങൾ ഉണ്ടെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്നു, ഇത് 2014-15 ൽ പ്രതിദിനം 7000 M.T. ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. പ്രസ്തുത പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി ഒരു ഡിസ്റ്റിലറി പ്ലാന്റ്, കോ-ജനറേഷൻ പ്ലാന്റ്, എഥനോൾ പ്ലാന്റ് എന്നിവ സ്ഥാപിക്കുകയും 2012 മെയ് 1-ന് പുതിയ IEM നൽകിയ ശേഷം പ്രതിദിനം 6000 M.T. ആയി അതിന്റെ ക്രഷിംഗ് ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

4. അപ്പീൽവാദി 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് IEM-ന് അപേക്ഷിച്ചു, മഹാരാഷ്ട്രയിലെ പഞ്ചസാര കമ്മീഷണർ നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും അഹമ്മദ്നഗർ ജില്ലയിലെ നെവാസ താലൂക്കിലെ രാംദോഹ് (വർഖേഡ്) എന്ന സ്ഥലത്ത് നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും തമ്മിലുള്ള ആകാശ ദൂരത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകിയ ശേഷം ഭാരത സർക്കാർ അത് അംഗീകരിച്ചു. രാംദോഹ് (വർഖേഡ്), തഹസിൽ- നെവാസ, ജില്ല- അഹമ്മദ്നഗർ എന്നിവിടങ്ങളിലെ നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെ സമീപത്തുള്ള മറ്റ് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികളുടെ സ്ഥലങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ആകാശ ദൂരം 15 കിലോമീറ്ററിൽ കൂടുതലാണെന്ന് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടു. അത്തരം സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 2016 ഏപ്രിൽ 4 വരെ പ്രാബല്യത്തിൽ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ട 1 കോടി രൂപയുടെ ബാങ്ക്

ഗ്യാരണ്ടി അപ്പീൽവാദി നൽകിയ ശേഷം IEM അംഗീകരിച്ചു.

5. എന്നിരുന്നാലും, ഉടൻ തന്നെ 2010 സെപ്റ്റംബർ 23-ന് ഒരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു, നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയും നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയും ആകാശ ദൂരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് നൽകിയ IEM-നെ ചോദ്യം ചെയ്തു. 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി പാലിക്കുന്നില്ല എന്ന കാരണത്താൽ 2011 മാർച്ച് 17-ന് മറ്റൊരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. രണ്ട് റിട്ട് ഹർജികളും 2014 ജനുവരി 27-ന് തീരുമാനിച്ചു, അതിൽ ഹൈക്കോടതി താഴെപ്പറയുന്ന ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചു:

"4. അതിന്റെ ലളിതമായ വായന സൂചിപ്പിക്കുന്നത് ഒരു സംസ്ഥാനത്തിലോ രണ്ടോ അതിലധികമോ സംസ്ഥാനങ്ങളിലോ നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ മറ്റൊരു പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ 15 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കില്ല എന്നാണ്. 15 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ രണ്ട് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിയന്ത്രണം പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ വ്യവസ്ഥയും ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

5. പൂനെയിലെ മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാന പഞ്ചസാര കമ്മീഷണർ ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് ഹർജിക്കാർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടുണ്ട്, അത് സത്യസന്ധമായി പറയുകയാണെങ്കിൽ, എട്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെ സമീപത്തുള്ള മറ്റ് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികളുടെ സ്ഥലങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ആകാശ ദൂരം 15 കിലോമീറ്ററിൽ കൂടുതലാണ്.

6. അതിനാൽ, 2010 ഓഗസ്റ്റ് 17-ലെ ഈ സർട്ടിഫിക്കറ്റ്, മുകളിൽ പുനരുൽപ്പാദിപ്പിച്ച ഖണ്ഡം 6-A-യിലെ ആവശ്യകതയ്ക്ക് അനുസൃതമാണ്. ഈ ഹർജിയിലെ ഹർജിക്കാരെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഈ കോടതിക്ക് താൽപ്പര്യമുള്ള ഒരേയൊരു വശം അതാണ്.

7. ഇപ്പോൾ, റിട്ട് ഹർജിക്കാരും പൊതുതാൽപ്പര്യ ഹർജിക്കാരും മറ്റൊരു വിഷയം ഉന്നയിക്കുന്നു, അതായത്, നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കുന്നില്ലെന്നും അത് നദിയുടെ തീരത്തുനിന്ന് 500 മീറ്റർ ചുറ്റളവിനുള്ളിൽ വരുന്നതിനാൽ വികസന നിരോധിത മേഖലയിലാണ്, അതിനാൽ അത് സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും അവർ വാദിക്കുന്നു.

8. ഈ വിഷയത്തിൽ ഹർജിക്കാരെ കേട്ടതിന് ശേഷം, ഖണ്ഡം 6-A പാലിച്ചു എന്നത് കൊണ്ട് മാത്രം, പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയോ നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയോ മറ്റ് നിയമങ്ങൾ പാലിക്കേണ്ടതില്ല എന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നില്ല. അവർ നിലവിലുള്ള മലിനീകരണ വിരുദ്ധ നിയമങ്ങളും പരിസ്ഥിതിയും പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രവും സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളും പാലിക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്. അതിനുശേഷവും, നിലവിലുള്ള മറ്റ് നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും പാലിച്ചതിന് ശേഷവുമാണ് ഈ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ പ്രവർത്തനക്ഷമമാകുമോ എന്ന ചോദ്യം ഉയരുന്നത്. തൽക്കാലം, അധികാരികൾ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ സ്വീകരിച്ച നിലപാട് കൂടുതൽ അന്വേഷിക്കേണ്ടതില്ല. ആറാം എതിർകക്ഷി നിർമ്മാണവും വികസനവും നടത്തുകയാണെങ്കിൽ, പ്രസ്തുത എതിർകക്ഷി മലിനീകരണ വിരുദ്ധം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രം എന്നിവയുൾപ്പെടെ എല്ലാ നിയമങ്ങളും പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്ന് പ്രത്യേകം

വ്യക്തമാക്കേണ്ടതില്ല."

9. അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ, ഹർജികൾ തീർപ്പാക്കാതെ വെക്കേണ്ടതില്ല. അവ തീർപ്പാക്കിയിരിക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഹർജിക്കാരന്റെയോ മറ്റേതെങ്കിലും കക്ഷിയുടെയോ താൽപ്പര്യപ്രകാരം ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ വിഷയം വീണ്ടും പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ല."

6. 1951-ലെ വ്യവസായങ്ങൾ (വികസനവും നിയന്ത്രണവും) നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം നിർബന്ധിത ലൈസൻസ് ആവശ്യമുള്ള വ്യവസായങ്ങളുടെ പട്ടികയിൽ നിന്ന് പഞ്ചസാര വ്യവസായത്തെ 1998 ഓഗസ്റ്റ് 31-ന് ഒഴിവാക്കി. എന്നിരുന്നാലും, 1955-ലെ അവശ്യ സാധന നിയമത്തിലെ[4] വകുപ്പ് 3 പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ച നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള 15 കിലോമീറ്റർ കുറഞ്ഞ ദൂരത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥ, പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾക്കിടയിൽ അനാരോഗ്യകരമായ മത്സരം ഒഴിവാക്കാൻ തുടരാൻ ഉത്തരവിട്ടു.

7. 1955-ലെ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 3 പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള അധികാരം ഉപയോഗിച്ചാണ് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചത്. 2006 നവംബർ 10-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത ചില പ്രധാന വ്യവസ്ഥകൾ താഴെപ്പറയുന്നു:

"6A. 15 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ രണ്ട് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നിയന്ത്രണം:

4 1955 നിയമം

ഖണ്ഡം 6-ൽ എന്തുതന്നെ അടങ്ങിയിരുന്നാലും, ഒരു സംസ്ഥാനത്തിലോ രണ്ടോ അതിലധികമോ സംസ്ഥാനങ്ങളിലോ നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ മറ്റൊരു പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ 15 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാൻ പാടില്ല:

പൊതുതാൽപര്യം കണക്കിലെടുത്ത് ആവശ്യവും ഉചിതവുമാണെന്ന് സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റ് കരുതുന്നിടത്ത്, കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതിയോടെ, 15 കിലോമീറ്ററിൽ കൂടുതലുള്ള അത്തരം കുറഞ്ഞ ദൂരമോ അല്ലെങ്കിൽ അവരുടെ അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ വിവിധ പ്രദേശങ്ങൾക്ക് 15 കിലോമീറ്ററിൽ കുറയാത്ത വ്യത്യസ്ത കുറഞ്ഞ ദൂരങ്ങളോ അവർക്ക് അറിയിക്കാൻ കഴിയും."

xxx xxx xxx

വിശദീകരണം 4: ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തി സ്വീകരിച്ച താഴെപ്പറയുന്ന നടപടികളെയാണ് "ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ" എന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നത്:

(a) ഫാക്ടറിയുടെ പേരിൽ ആവശ്യമായ ഭൂമി വാങ്ങുക.

(b) ഫാക്ടറിക്കാവശ്യമായ പ്ലാന്റും യന്ത്രസാമഗ്രികളും വാങ്ങുന്നതിനുള്ള സ്ഥിരമായ ഓർഡർ നൽകുകയും ആവശ്യമായ മുൻകൂർ തുക നൽകുകയും വിതരണക്കാരുമായി മാറ്റാനാവാത്ത ലെറ്റർ ഓഫ് ക്രെഡിറ്റ് ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുക.

(c) ഫാക്ടറിക്കായുള്ള സിവിൽ വർക്കുകളും കെട്ടിട നിർമ്മാണവും ആരംഭിക്കുക.

(d) ബാങ്കിൽ നിന്നോ ധനകാര്യ സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്നോ ആവശ്യമായ ടേം ലോണുകൾക്ക് അനുമതി ലഭിക്കുക.

(e) ഈ വിഷയത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഒരു വിജ്ഞാപനത്തിലൂടെ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും നടപടികൾ.

XXX XXX XXX

6C. വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി:

ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിശ്ചിത സമയം രണ്ട് വർഷവും, കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ നാല് വർഷത്തിനുള്ളിൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയും വേണം. ഇതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ, ഈ ഉത്തരവിലെ വ്യവസ്ഥകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുകയും ചെയ്യും. ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിലെ ചീഫ് ഡയറക്ടർ (പഞ്ചസാര), ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം, ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കുന്നതിനും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനും ഒരു സമയം ആറ് മാസത്തിൽ കൂടാത്ത ഒരു വർഷം വരെ നീട്ടൽ നൽകാം.

6D. ഖണ്ഡം 6B-യിലും 6C-യിലും പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പാക്കാത്തതിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ:

ഖണ്ഡം 6C–ൽ വ്യക്തമാക്കിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ ഒരു വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കാതെയിരുന്നാൽ, അതിന്റെ നടപ്പാക്കലിനായി നൽകിയിട്ടുള്ള പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തിക്ക് ന്യായമായ വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവസരം നൽകിയ ശേഷം ഇല്ലാതാക്കും.

8. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ അംഗീകാരത്തോടെ, 2011 ഡിസംബർ 3–ന് മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ചു, ഖണ്ഡം 6A–യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച്, നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെയോ മറ്റേതെങ്കിലും പുതിയ ഫാക്ടറിയുടെയോ 25 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാൻ പാടില്ല.

9. 2016 ഓഗസ്റ്റ് 24–ന് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ഭേദഗതി ചെയ്യുകയും ഖണ്ഡം 6C മാറ്റിസ്ഥാപിക്കുകയും ഖണ്ഡം 6D–ക്ക് ശേഷം ഒരു വ്യവസ്ഥ ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. അത്തരം ഭേദഗതി ഇപ്രകാരമാണ്:

"6C. വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി– ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിശ്ചിത സമയം മൂന്ന് വർഷവും, കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയും വേണം. ഇതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ, ഈ ഉത്തരവിലെ വ്യവസ്ഥകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുകയും ചെയ്യും:"

ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിലെ ചീഫ് ഡയറക്ടർ (പഞ്ചസാര), ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം, മേൽപ്പറഞ്ഞ കാലയളവ്

2022_17_54_91

കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ, വരൾച്ച, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു വർഷത്തിലെ ഓഫ് സീസണിൽ കരിമ്പ് (അസംസ്കൃത വസ്തു) ലഭ്യമല്ലാത്തത്, പഞ്ചസാര മേഖലയ്ക്ക് ധനസഹായം ലഭ്യമല്ലാത്തത്, ഭൂവിനിയോഗത്തിനുള്ള അനുമതിക്ക് പരിസ്ഥിതിപരമായതോ മറ്റ് കാരണങ്ങളാലോ കോടതികളിൽ നിന്ന് സ്റ്റേ ലഭിച്ചത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള നിയന്ത്രണാതീതമായ അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ മൂലമുണ്ടായ കാലതാമസത്തിന്റെ കേസുകളിൽ, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടാത്ത പരമാവധി രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് നീട്ടൽ നൽകാം. അത്തരം എല്ലാ കേസുകളിലും, ആവശ്യമെങ്കിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുമായി കൂടിയാലോചിച്ച്, ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ പഞ്ചസാര ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനോ നീട്ടൽ അനുവദിക്കും.

XXX XXX XXX

6D.

പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി തിരികെ നൽകും, എപ്പോൾ എന്നാൽ:

(i) രണ്ട് വർഷത്തെ നീട്ടൽ ഉൾപ്പെടെ ഏഴ് വർഷത്തിനുള്ളിൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ;

(ii) ഏഴ് വർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടും പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പുകാരുടെ കാരണങ്ങളാൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ, അത് മെറിറ്റിൽ പൂർണ്ണമായി സ്ഥാപിക്കുകയും രേഖാമൂലം രേഖപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്താൽ;

(iii) പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പുകാരൻ സ്വമേധയാ, ഫയൽ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ അതിന്റെ വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം

ഉപേക്ഷിക്കാൻ തീരുമാനിക്കുകയും മതിയായ ന്യായീകരണത്തോടെ പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി തിരികെ നൽകാൻ അഭ്യർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്താൽ.

10. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് പിന്നീട് 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ന് ഭേദഗതി ചെയ്തു, വീണ്ടും ഖണ്ഡം 6C മാറ്റിസ്ഥാപിച്ചു, അത് ഇപ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു:

"6C. വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി:

(1) ഖണ്ഡം 6A-യിലെ വിശദീകരണം 4-ൽ വ്യക്തമാക്കിയ ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിശ്ചിത സമയം മൂന്ന് വർഷവും, ഖണ്ഡം 6B-യിലെ ഉപഖണ്ഡം (1) പ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ പഞ്ചസാരയുടെ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയും വേണം. ഇതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ, ഉപഖണ്ഡം (2)-ൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും അതിൻ കീഴിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുകയും ചെയ്യും:

(2) ഉപഖണ്ഡം (1)-ൽ വ്യക്തമാക്കിയ സമയപരിധി താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ നീട്ടാം:

(a) വരൾച്ച ഉൾപ്പെടെയുള്ള പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ, നിശ്ചിത കാലയളവ് അവസാനിക്കുന്ന വർഷത്തിലെ ഓഫ് സീസണിൽ കരിമ്പ് (അസംസ്കൃത വസ്തു) ലഭ്യമല്ലാത്തത്, പഞ്ചസാര മേഖലയ്ക്ക് ധനസഹായം ലഭ്യമല്ലാത്തത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമായ അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ മൂലമാണ് കാലതാമസമുണ്ടായതെങ്കിൽ, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിലെ ചീഫ് ഡയറക്ടർ (പഞ്ചസാര),

ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം, ഉപഖണ്ഡം (1)–ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അഞ്ച് വർഷത്തെ കാലയളവ് കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം, ഉപഖണ്ഡം (1)–ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാലയളവ് ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടാത്ത രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് കൂടി നീട്ടാം;

ആവശ്യമെങ്കിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുമായി കൂടിയാലോചിച്ച്, ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ പഞ്ചസാരയുടെ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനോ അത്തരം നീട്ടൽ അനുവദിക്കാം."

കൂടാതെ, അത്തരം നീട്ടിയ കാലയളവിനുള്ളിൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ, ഖണ്ഡം 6B–യിലെ ഉപഖണ്ഡം (2) പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി ഇല്ലാതാക്കും;

(b) വ്യാവസായിക സംരംഭക മെമ്മോറാണ്ടം ഫയൽ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഭ്രവിനിയോഗം, പരിസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം മറ്റ് കാരണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും കോടതി കേസ് മൂലമാണ് കാലതാമസമുണ്ടായതെങ്കിൽ, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിലെ ചീഫ് ഡയറക്ടർ (പഞ്ചസാര), ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം, ഉപഖണ്ഡം (1)–ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അഞ്ച് വർഷത്തെ കാലയളവ് കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം, ഉപഖണ്ഡം (1)–ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാലയളവ് തുടക്കത്തിൽ രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് കൂടി നീട്ടാം, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടരുത്;

ആവശ്യമെങ്കിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുമായും നിയമ–നീതി മന്ത്രാലയത്തിലെ നിയമകാര്യ വകുപ്പുമായും കൂടിയാലോചിച്ച്, ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ പഞ്ചസാരയുടെ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനോ അത്തരം നീട്ടൽ അനുവദിക്കാം.

(c) ഭൂവിനിയോഗം, പരിസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം മറ്റ് കാരണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കോടതി കേസ് മൂലമുണ്ടായ കാലതാമസം (b) ഇനത്തിന് കീഴിൽ നീട്ടിയ കാലയളവിന് ശേഷവും തുടരുകയാണെങ്കിൽ, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിലെ ചീഫ് ഡയറക്ടർ (പഞ്ചസാര), ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം, അത്തരം കൂടുതൽ കാലയളവ് നീട്ടാൻ അനുമതി നൽകാം, അത് ഉചിതമാണെന്ന് അദ്ദേഹം കരുതുന്നത്ര, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടരുത്, നീട്ടൽ തേടുന്ന ഓരോ വർഷത്തിനും അമ്പത് ലക്ഷം രൂപയുടെ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നതിന് വിധേയമായി, അത് ഖണ്ഡം 6B-യിലെ ഉപഖണ്ഡം (2) പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടിക്ക് പുറമെയായിരിക്കും;

ആവശ്യമെങ്കിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാന സർക്കാരുമായും നിയമ-നീതി മന്ത്രാലയത്തിലെ നിയമകാര്യ വകുപ്പുമായും കൂടിയാലോചിച്ച്, ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനോ പഞ്ചസാരയുടെ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനോ അത്തരം നീട്ടൽ അനുവദിക്കാം;

കൂടാതെ, അത്തരം ഏതെങ്കിലും ഒരു വർഷത്തെ നീട്ടിയ കാലയളവിനുള്ളിൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ, ആ ഒരു വർഷത്തെ നീട്ടലിനായി നൽകിയിട്ടുള്ള അമ്പത് ലക്ഷം രൂപയുടെ അത്തരം ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി കണ്ടുകെട്ടും, അത്തരം ഏതെങ്കിലും നീട്ടിയ കാലയളവിനുള്ളിൽ വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ, ഖണ്ഡം 6B പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടിയും കണ്ടുകെട്ടും."

11. റിട്ട് ഹർജിയിലെ ആറാം എതിർകക്ഷിയായ അപ്പീൽവാദി നിർമ്മാണവും വികസനവും നടത്താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, മലിനീകരണ വിരുദ്ധം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം, പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രം എന്നിവയുൾപ്പെടെ എല്ലാ

നിയമങ്ങളും പാലിക്കേണ്ടിവരുമെന്ന ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് കണക്കിലെടുത്ത് അപ്പീൽവാദി 2014 ഏപ്രിൽ 14-ന് നിരാക്ഷേപ പത്രം തേടി, എന്നാൽ ഗോദാവരി മറാത്തവാഡ ജലസേചന വികസന കോർപ്പറേഷൻ 2014 ഏപ്രിൽ 22-ന് നിരാക്ഷേപ പത്രം നൽകാൻ വിസമ്മതിച്ചു.

12. അതിനാൽ, ഹൈക്കോടതിയുടെ 2014 ജനുവരി 27-ലെ ഉത്തരവിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി നദീതീരത്തുനിന്ന് 500 മീറ്റർ ചുറ്റളവിനുള്ളിൽ വരുന്നതിനാൽ, നേരത്തെ ഉണ്ടായിരുന്ന സ്ഥലം വികസനരഹിത മേഖലയായതിനാൽ, അപ്പീൽവാദി സമയപരിധി നീട്ടാനും അതേ താലൂക്കിലും അതേ ഗ്രൂപ്പ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലും സ്ഥലം മാറ്റാനും അപേക്ഷിച്ചു. 2014 ജനുവരി 27-ലെ ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവിന് തൊട്ടുപിന്നാലെ 2014 ജൂൺ 16-നാണ് ഇങ്ങനെയൊരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചത്. അപ്പീൽവാദി സ്ഥലം മാറ്റം തേടിയതിന്റെ പ്രധാന കാരണങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നു:

"6. ..... G.M.I.D.C. നിരാക്ഷേപ പത്രം നൽകാൻ വിസമ്മതിച്ചതിനാൽ, നേരത്തെ ഉണ്ടായിരുന്ന IEM അനുസരിച്ചും ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിനുള്ളിലും മറ്റ് ഭൂമി/സ്ഥലം കണ്ടെത്താൻ ഞാൻ ഇപ്പോൾ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയാണ്. അതിനാൽ, എല്ലാ നിബന്ധനകളും പാലിക്കുന്ന മറ്റൊരു ഭൂമി കണ്ടെത്തേണ്ടതുണ്ട്. എനിക്ക് കൂടുതൽ സമയം ആവശ്യമാണ്. അതിനാൽ, കരിമ്പ് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ചുള്ള സമയപരിധി നീട്ടേണ്ടതുണ്ട്. എല്ലാ നിയമനടപടികൾക്കും ചെലവഴിച്ച സമയം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടിയുടെ കാലാവധിയും നീട്ടേണ്ടതുണ്ട്. എല്ലാ നിയമനടപടികൾക്കും ചെലവഴിച്ച സമയം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടിയുടെ കാലാവധിയും നീട്ടേണ്ടതുണ്ട്.

7. ഞാൻ കൂടുതൽ വ്യക്തമാക്കുന്നത്, നിർദ്ദിഷ്ട സ്ഥലം ഇന്ത്യൻ സർവേയുടെ മാനദണ്ഡങ്ങളും GNIDC മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ അധികാരികളും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ആകാശ ദൂരവും പാലിക്കുന്നു എന്നാണ്. ആവശ്യമായ അനുമതികളും നിരാക്ഷേപ പത്രങ്ങളും നൽകാൻ മറ്റ് സംസ്ഥാന അധികാരികൾക്ക് സമയം എടുത്തേക്കാം. അതുകൊണ്ടാണ് IEM അനുസരിച്ച് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാൻ സമയം നീട്ടേണ്ടത്."

13. IEM-ൽ ഭേദഗതി വരുത്തുന്നതിനും നീട്ടുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള വിഷയം സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ പരിഗണനയിലിരിക്കെത്തന്നെ, നിർദ്ദിഷ്ട സ്ഥലത്തിന്റെ (2017-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 13836) ആകാശ ദൂരം അളക്കാൻ അപ്പീൽവാദി സംസ്ഥാന അധികാരികളെ സമീപിച്ചതിന് ശേഷം 2017-ൽ ആദ്യത്തെ റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. അപ്പീൽവാദിക്ക് ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകിയതിന് ശേഷവും, യൂണിയന് നീട്ടലും സ്ഥലം മാറ്റവും ശുപാർശ ചെയ്തുകൊണ്ട് മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ 2018 ജനുവരി 2-ന് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചതിന് ശേഷവും നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 2018 ഫെബ്രുവരി 26-നോടടുത്ത് രണ്ടാമത്തെ റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. നീട്ടൽ തേടുകയും സ്ഥലം മാറ്റാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്ത അപ്പീൽവാദിക്ക് മറുപടിയായി സംസ്ഥാനം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് നൽകിയ അഭിപ്രായങ്ങൾ താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:-

"1. IEM-ന്റെ നീട്ടൽ

XXX XXX XXX

അടുത്തിടെ ശ്രീ. ഏകനാഥ് ഭാനുദാസ് ബാർഗെയും മറ്റുള്ളവരും സ്ഥലം സംബന്ധിച്ച് 2017 നവംബർ 27-ന് ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതി ഔറംഗാബാദ് ബെഞ്ചിൽ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 13836/2017 ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

വ്യവഹാരത്തിന്റെ ഇടക്കാലം കണക്കിലെടുത്ത് IEM-ന്റെ നീട്ടലിന് ഈ ഓഫീസിന് എതിർപ്പില്ല.

2. സ്ഥലമാറ്റം

XXX XXX XXX

നിങ്ങളുടെ ഓഫീസ് 2015 സെപ്റ്റംബർ 15-ലെ കത്ത് അനുസരിച്ച്, സ്വാമി സമർത്ഥ് ഷുഗർ & ആഗ്രോ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡിന്റെ അഹമ്മദ്നഗർ ജില്ലയിലെ നെവാസ താലൂക്കിലെ മാലേവാഡി ഡുമാല എന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ ആകാശ/രേഖീയ ദൂരം അളക്കാൻ 2015 ഒക്ടോബർ 17-ലെ കത്ത് വഴി സർവേ ഓഫ് ഇന്ത്യയെ ഈ ഓഫീസ് അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെ തൂണുകളും നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികളുടെ ചിമ്മിനിയും തമ്മിലുള്ള ആകാശ ദൂര റിപ്പോർട്ട് സർവേ ഓഫ് ഇന്ത്യ 2018 ജനുവരി 1-ലെ കത്ത് വഴി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കത്തിന്റെ പകർപ്പ് റഫറൻസിനായി ഇതിനോടൊപ്പം ചേർക്കുന്നു. ഈ വിഷയത്തിൽ 2017 നവംബർ 27-ന് ബഹുമാനപ്പെട്ട ഹൈക്കോടതി ഔറംഗാബാദ് ബെഞ്ചിൽ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 13836/2017 ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സ്ഥലമാറ്റത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഫാക്ടറിയുടെ അഭ്യർത്ഥന നിങ്ങളുടെ തലത്തിൽ വേണ്ടവിധം പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്."

14. 2018 ജനുവരി 2-ലെ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾ പരിഗണിച്ച ശേഷം, ഭാരത സർക്കാർ 2018 നവംബർ 14-ന് താഴെപ്പറയുന്ന നിരീക്ഷണത്തോടെ നീട്ടൽ അനുവദിച്ചു:

“4. 1966-ലെ കരിമ്പ് (നിയന്ത്രണം) ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6A-യിലെ വിശദീകരണം 2-ൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ, സ്വാമി സമർത്ഥ് ഷുഗർ & ആഗ്രോ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡിന്റെ (SSSAIL) പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി, 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ലെ IEM നമ്പർ 3033/SIA/IMO 2010-ന്റെ റഫറൻസിൽ 2018 നവംബർ 14-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം, മഹാരാഷ്ട്രയിലെ അഹമ്മദ്നഗർ ജില്ലയിലെ നെവാസ താലൂക്കിലെ വർഖേഡ് (രാംദോഹ്) എന്ന സ്ഥലത്ത് പുതിയ പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയായി രേഖപ്പെടുത്തി.

5. 2018 ജനുവരി 4-ലെയും 2018 നവംബർ 6-ലെയും അവരുടെ കത്തുകളിൽ, പ്രധാനമായും കോടതി കേസുകൾ, കടുത്ത വരൾച്ച, പദ്ധതിക്ക് ധനസഹായം നൽകാൻ ബാങ്കുകളും ധനകാര്യ സ്ഥാപനങ്ങളും വിമുഖത കാണിച്ചത് എന്നിവ കാരണം ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്ന് SSAIL സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കാലതാമസം പദ്ധതിയുടെ നടത്തിപ്പുകാരന്റെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമാണെന്ന് തോന്നുന്നു.

6. കൂടാതെ, മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാന പഞ്ചസാര കമ്മീഷണർ 2018 ജനുവരി 2-ലെ കത്ത് വഴി, മഹാരാഷ്ട്രയിലെ അഹമ്മദ്നഗർ ജില്ലയിലെ നെവാസ താലൂക്കിലെ വർഖേഡ് (രാംദോഹ്) എന്ന സ്ഥലത്ത് പുതിയ പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ലെ IEM നമ്പർ 3033/SIA/IMO/2010-ന് നീട്ടൽ നൽകാൻ തത്വത്തിൽ അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്.”

15. സമാനമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ 2018 നവംബർ 15, 2019 ഏപ്രിൽ 12, 2019 മെയ് 9 തീയതികളിലും കൂടുതൽ നീട്ടലുകൾ നൽകി. അപ്പീൽവാദി 2019 സെപ്റ്റംബർ 9-ന് 50,00,000/- രൂപയുടെയും 2019 ഒക്ടോബർ 10-ന്

37,30,000/- രൂപയുടെയും ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടികൾ സമർപ്പിച്ചു. സമയപരിധി നീട്ടാനും സ്ഥലം മാറ്റാനുമുള്ള അഭ്യർത്ഥന 2019 ഒക്ടോബർ 17-ന് അംഗീകരിക്കുകയും 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ലെ IEM നടപ്പാക്കുന്നതിന് 2020 സെപ്റ്റംബർ 7 വരെ ഒരു വർഷത്തേക്ക് കൂടി നീട്ടുകയും ചെയ്തു. 2020 ഓഗസ്റ്റ് 14-ന് സ്ഥലമാറ്റത്തിനുള്ള അഭ്യർത്ഥന അംഗീകരിക്കുകയും നിലവിലുള്ള സ്ഥലം റദ്ദാക്കുകയും പുതിയ സ്ഥലം, "ഗട്ട് നമ്പർ 18, മാലേവാഡി ഡുമാല, താലൂക്ക് നെവാസ, അഹമ്മദ്നഗർ, മഹാരാഷ്ട്ര" എന്ന് ചേർക്കുകയും ചെയ്തു.

16. കേന്ദ്ര സർക്കാർ 2020 ഓഗസ്റ്റ് 14-ന് അനുവദിച്ച നീട്ടലിനെയും സ്ഥലമാറ്റത്തെയും ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 2020 ഒക്ടോബർ 1-നോടടുത്ത് മൂന്നാമത്തെ റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. പ്രസ്തുത നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെ പ്രവർത്തന മേഖല നെവാസ താലൂക്കിലെ 92 ഗ്രാമങ്ങളും ഷേവ്ഗാവ് താലൂക്കിലെ 122 ഗ്രാമങ്ങളുമാണെന്ന് റിട്ട് ഹർജിയിൽ ആരോപിച്ചു. അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഫയൽ ചെയ്ത എതിർ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ, പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് ധാരാളം കരിമ്പ് ലഭ്യമായിരിക്കെ, നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി അതിന്റെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ മേഖലയിൽ കുത്തക സൃഷ്ടിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയാണെന്ന് ആരോപിച്ചു. ഈ പ്രദേശത്ത് കൃഷി ചെയ്യുന്ന മുഴുവൻ കരിമ്പും വിളവെടുക്കാൻ നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾക്ക് കഴിയുന്നില്ല, അതിനാൽ നിസ്സഹായരായ കർഷകർക്ക് അവരുടെ കരിമ്പ് വിളവെടുക്കാൻ ജില്ലയിലെ മറ്റ് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികളെ സമീപിക്കാൻ നിർബന്ധിതരാകുന്നു. നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി ഷേവ്ഗാവ് താലൂക്കിൽ ഗംഗാമായി ഇൻഡസ്ട്രീസ് ആൻഡ് കൺസ്ട്രക്ഷൻ ലിമിറ്റഡ് സ്ഥാപിക്കുന്നതിനെ 2009-ലെ റിട്ട് ഹർജി നമ്പർ 3063 ഫയൽ ചെയ്ത് എതിർത്തിരുന്നു. ഈ റിട്ട് ഹർജി 2009 നവംബർ 16-ന് തള്ളി. ജയ്ക്വാഡി മേജർ ഇറിഗേഷൻ പ്രോജക്റ്റിന്റെ ജലാശയം കാരണം ഒരു വലിയ പ്രദേശത്ത് കരിമ്പ്

കൃഷി ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നും ഒരു യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണെന്നും ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

17. കക്ഷികളുടെ വാദങ്ങൾ പരിഗണിച്ച ശേഷം, നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6C-യുടെ വ്യാഖ്യാനമാണ് പ്രശ്നമെന്ന് ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി. 2011-ൽ സംസ്ഥാനം നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ ഭേദഗതി വരുത്തിയതിന് ശേഷം, പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും തമ്മിലുള്ള കുറഞ്ഞ ആകാശ ദൂരം 25 കിലോമീറ്ററാണെന്ന് നിരീക്ഷിച്ചു, കാരണം അടുത്തടുത്തുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികളുടെ കൂട്ടം ലാഭകരമായ നിർദ്ദേശമല്ലെന്നും നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുടെ നിലനിൽപ്പിനെ ബാധിക്കുമെന്നും കോടതി വിലയിരുത്തി. അതിനാൽ, 2010-ൽ നൽകിയ IEM-ന്റെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് ഒരു പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാൻ അനുവദിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അത് നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയെ ലാഭകരമല്ലാത്തതാക്കുകയും രണ്ട് പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾക്കും നിലനിൽക്കാൻ കഴിയാതെ വരികയും ചെയ്യും.

18. IEM അംഗീകരിച്ച തീയതി മുതൽ രണ്ട് വർഷത്തിനുള്ളിൽ അപ്പീൽവാദി കാര്യമായ നടപടികളൊന്നും സ്വീകരിച്ചില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി തുടർന്ന് വിധിച്ചു. നാല് വർഷമായി അപ്പീൽവാദി ഫാക്ടറിയുടെ പേരിൽ ഭൂമി വാങ്ങിയിട്ടില്ല, പ്ലാന്റും യന്ത്രസാമഗ്രികളും വാങ്ങുന്നതിനുള്ള സ്ഥിരമായ ഓർഡറുകൾ നൽകിയിട്ടില്ല, സിവിൽ വർക്ക് പോലും ആരംഭിച്ചിട്ടില്ല. IEM-ന്റെ അഞ്ച് വർഷം കഴിഞ്ഞിട്ടും കാര്യമായ നടപടികളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 2014 ജൂൺ 16-നാണ് സ്ഥലമാറ്റം തേടിയത്, എന്നാൽ മാറ്റിയ സ്ഥലത്തെ ഭൂമി 2017-ൽ അല്ലെങ്കിൽ അതിന് ശേഷമാണ് വാങ്ങിയത്. 2016 ഓഗസ്റ്റ് 24-ലെ പഞ്ചസാര നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഭേദഗതി അപ്പീൽവാദിക്ക് സഹായകമാകില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി, കാരണം പ്രസ്തുത ഭേദഗതി വരുത്തുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ IEM

റദ്ദായി. വാണിജ്യ ഉത്പാദനത്തിനുള്ള നാല് വർഷം കഴിഞ്ഞതിനാൽ 2014 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് IEM റദ്ദായി. അതിനുശേഷം, പരമാവധി ഒരു വർഷത്തെ നീട്ടലും 2015 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് അവസാനിച്ചു. അതിനാൽ, റദ്ദാക്കിയ IEM-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത വ്യവസ്ഥ ബാധകമാക്കാൻ കഴിയില്ല. IEM-ന്റെ നീട്ടലിന് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ശുപാർശ രേഖയിലില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, 2016 ഓഗസ്റ്റ് 26-ന് പഞ്ചസാര നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ഭേദഗതി ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് തന്നെ IEM റദ്ദായി എന്ന് ഹൈക്കോടതി ഉപസംഹരിച്ചു. അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദിക്ക് യാതൊരു അവകാശവും ലഭിക്കുന്നില്ല. 2006-ലെ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഭേദഗതിയുടെ മുൻകാല പ്രാബല്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഓജസ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് *(പി)* ലിമിറ്റഡ് ***v.*** ഔധ് ഷുഗർ മിൽസ് ലിമിറ്റഡ്[5] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ വിധിന്യായം, പ്രസ്തുത ഭേദഗതിക്ക് മുമ്പ് റദ്ദാക്കിയ നിലവിലെ IEM-ന് ബാധകമാകില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു.

19. IEM-ന് സ്റ്റേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും കാര്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ നിന്ന് യാതൊരു വിലക്കും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി, അതിനാൽ ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിലെ കോടതി ഉത്തരവുകൾ കാരണം അപ്പീൽവാദിക്ക് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ തടസ്സമുണ്ടായില്ല. മറുവശത്ത്, രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ, നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി ഫയൽ ചെയ്ത ഹർജിയിൽ 2018 മാർച്ച് 27-ന് ഹൈക്കോടതി ഒരു ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചു, അതിൽ അപ്പീൽവാദി നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിച്ചതായി കണ്ടെത്തി. കൂടുതൽ നിർമ്മാണം നടത്തുകയാണെങ്കിൽ അത് അപ്പീൽവാദിയുടെ സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്തത്തിലും റിട്ട് ഹർജിയുടെ തീരുമാനത്തിന് വിധേയമായിരിക്കുമെന്നും, നിർമ്മാണം പൂർത്തിയാക്കിയാൽ

---

5 AIR 2007 SC 1619

അപ്പീൽവാദിക്ക് യാതൊരു ഇക്വിറ്റിയും ലഭിക്കില്ലെന്നും, നിർമ്മാണം നടക്കുന്ന എന്ന കാരണത്താൽ IEM-ന്റെ നീട്ടലിന് യാതൊരു ഇക്വിറ്റിയും തേടാൻ കഴിയില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി ഉത്തരവിട്ടു. 2018 ഏപ്രിൽ 10-ന്, 2018 മാർച്ച് 27-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച മുൻ ഉത്തരവ് അപ്പീൽവാദി (റിട്ട് ഹർജിയിലെ ആറാം എതിർകക്ഷി) നടത്തുന്ന ഏതെങ്കിലും നിർമ്മാണത്തെ പരിഗണിക്കുമെന്നും ഉത്തരവിട്ടു. അതിനാൽ, വാങ്ങിയ ഭൂമിയിലും ആരംഭിച്ച നിർമ്മാണത്തിലും നടത്തിയ നിക്ഷേപത്തിന്റെ ആനുകൂല്യം അപ്പീൽവാദിക്ക് ലഭിച്ചില്ല. എന്നിരുന്നാലും, 2018 നവംബർ വരെ അപ്പീൽവാദി സ്ഥലത്ത് യാതൊരു നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനവും നടത്തിയിട്ടില്ലെന്നും, നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിക്ഷേപം നടത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്ന അപ്പീൽവാദിയുടെ നിലപാട് നിയമങ്ങളുടെയും ചട്ടങ്ങളുടെയും വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിച്ചാണ് നീട്ടലുകൾ അനുവദിച്ചത് എന്ന കാരണത്താൽ പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി. ഭേദഗതി അനുസരിച്ച് പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി 25 കിലോമീറ്ററിൽ കുറയാത്ത ദൂരത്തിൽ ആയിരിക്കണമെന്നും ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി.

20. ഈ വസ്തുതാപരമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, പരിശോധിക്കേണ്ട ചോദ്യങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്:

(i) ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നും ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും, റിട്ട് ഹർജികൾ നിലവിലിരുന്ന കാലയളവ് ഒഴിവാക്കേണ്ടതുണ്ടോ? മറ്റൊരു വിധത്തിൽ, IEM നീട്ടൽ അനുവദിക്കുമ്പോൾ അത്തരം കാലയളവ് ഒഴിവാക്കിയത് സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാർ ന്യായീകരിച്ചോ?

(ii) അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ആരംഭിച്ച വ്യവഹാരം അത്തരം വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് ഒഴിവാക്കുന്നതിനുള്ള മതിയായ കാരണമാണോ, IEM നീട്ടാൻ സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് ന്യായമായ കാരണമായിരുന്നോ?

(iii) നേരത്തെ ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജിയിൽ ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ വിഷയം അപ്പീൽവാദിയുടെയോ മറ്റേതെങ്കിലും കക്ഷിയുടെയോ താൽപ്പര്യപ്രകാരം വീണ്ടും പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചിരിക്കെ, 2011 ഡിസംബർ 3-ന് മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ ഭേദഗതി ചെയ്ത ഖണ്ഡം 6C-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ബാധകമാകുമോ? ശ്രദ്ധേയമായി, ഹൈക്കോടതി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചപ്പോൾ ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് നിലവിലുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ, പ്രസ്തുത ഉത്തരവിന്റെ ഫലമെന്താണ്?

(iv) ഖണ്ഡം 6C-ൽ വ്യക്തമാക്കിയ സമയത്തിനുള്ളിൽ സംരംഭകൻ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുകയും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ IEM റദ്ദാകുമോ, അതോ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ചുള്ള ഒരു ഉത്തരവ് പാസാക്കിയതിന് ശേഷം മാത്രമേ റദ്ദാകൂ?

21. 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് IEM അംഗീകരിച്ചതിന് തൊട്ടുപിന്നാലെ 2010 സെപ്റ്റംബർ 23-ന് ഒരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു എന്നത് തർക്കമില്ലാത്ത വസ്തുതയാണ്. അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല എന്ന് പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ, എന്നാൽ ആകാശ ദൂരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള IEM-ന്റെ സാധുത ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെട്ടു എന്നത് വസ്തുതയാണ്. ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകിയതിനെതിരായ റിട്ട് ഹർജി 2014 ജനുവരി 27-ന് തള്ളുകയും അതിനുശേഷം 2010-2014 ലെ വ്യവഹാരം

കണക്കിലെടുത്ത് IEM നടപ്പാക്കുന്നതിന് 2014 ജൂൺ 16-ന് അപ്പീൽവാദി സമയപരിധി നീട്ടാൻ അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

22. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് പരിശോധിക്കുമ്പോൾ, 2006-ൽ ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ച് IEM നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സമയപരിധി 2 + 4 വർഷമായിരുന്നുവെന്നും, അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ മൂലമുണ്ടായ കാലതാമസം കാരണം IEM നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള കാലയളവ് നീട്ടാൻ പ്രത്യേക ഖണ്ഡമൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും കാണാം. 2016 ഓഗസ്റ്റ് 24-ലെ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ തുടർന്നുള്ള ഭേദഗതി നടപ്പാക്കൽ കാലയളവ് 3+5 വർഷമായി നീട്ടുകയും, "നിയന്ത്രണാതീതമായ" അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ കാരണം പരമാവധി രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് നീട്ടൽ അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അധിക വ്യവസ്ഥയും ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നിരുന്നാലും, 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ലെ തുടർന്നുള്ള ഭേദഗതിയിൽ, ഖണ്ഡം 6C(2)(a) വ്യക്തമാക്കിയത്, പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ പോലുള്ള "ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമായ" അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ മൂലമാണ് കാലതാമസമുണ്ടായതെങ്കിൽ, വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള അഞ്ച് വർഷത്തെ കാലാവധി കഴിഞ്ഞതിന് ശേഷം രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് കൂടി നീട്ടൽ അനുവദിക്കാം, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടരുത്. എന്നാൽ, ഖണ്ഡം 6C(2)(b) അനുസരിച്ച്, IEM ഫയൽ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ അഞ്ച് വർഷത്തിനുള്ളിൽ ഭ്രവിനിയോഗം, പരിസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ "അത്തരം മറ്റ് കാരണങ്ങൾ" എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും കോടതി കേസ് മൂലമാണ് കാലതാമസമുണ്ടായതെങ്കിൽ, ഉപഭോക്തൃകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിന് ഉപഖണ്ഡം (1) പ്രകാരം നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള കാലയളവ് തുടക്കത്തിൽ രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് കൂടി നീട്ടാം, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടരുത്. ഖണ്ഡം 6C(c) അനുസരിച്ച്, ഭ്രവിനിയോഗം, പരിസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം മറ്റ്

കാരണങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കോടതി കേസ് കാരണം കാലതാമസം (b) ഖണ്ഡത്തിന് കീഴിൽ നീട്ടിയ കാലയളവിന് ശേഷവും തുടരുകയാണെങ്കിൽ, ഉപഭോക്തൃകാര്യ മന്ത്രാലയത്തിന് ഉചിതമെന്ന് തോന്നുന്നത്ര കാലയളവ് നീട്ടാൻ അനുമതി നൽകാം, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടരുത്, എന്നാൽ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6B-യിലെ ഉപഖണ്ഡം (2) പ്രകാരം നൽകിയിട്ടുള്ള ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടിക്ക് പുറമെ, നീട്ടൽ തേടുന്ന ഓരോ വർഷത്തിനും 50 ലക്ഷം രൂപയുടെ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നതിന് വിധേയമായിരിക്കും. അത്തരം ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി കണ്ടുകെട്ടാൻ സാധ്യതയുണ്ട്, എന്നാൽ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ച് മാത്രമേ അത് സാധ്യമാകൂ.

23. ഈ തർക്കമില്ലാത്ത വസ്തുതാപരവും നിയമപരവുമായ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ട ആദ്യത്തെ മൂന്ന് ചോദ്യങ്ങൾ ആദ്യം ചർച്ചയ്ക്കെടുക്കുന്നു. *'Actus Curiae Neminem Gravabit'* എന്ന ലാറ്റിൻ തത്വം, അതായത് കോടതിയുടെ നടപടി ആരെയും ദോഷകരമായി ബാധിക്കില്ല എന്നത് സുപരിചിതമാണ്, എന്നാൽ നിലവിലെ സാഹചര്യങ്ങളിലെ വസ്തുതകൾക്ക് ഇത് ബാധകമാക്കുന്നത് പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6A-യിലെ വിശദീകരണം 4 പ്രകാരം വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതുപോലെ, അത്തരം വ്യവഹാരം നിലവിലിരിക്കെ കാര്യമായ നടപടികളൊന്നും സ്വീകരിക്കാതിരുന്നത് അപ്പീൽവാദിക്ക് ന്യായമായിരുന്നു എന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു. സാധുവായ ഒരു IEM-ന് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആവശ്യകതകളിൽ ഒന്നാണ് ആകാശ ദൂരം. സൗത്ത് ഈസ്റ്റേൺ കോൾഫീൽഡ്സ് ലിമിറ്റഡ് ***v.*** മധ്യപ്രദേശ് സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും[6] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി വിധിച്ചത്, കോടതിയുടെ നടപടി മൂലം എന്തെങ്കിലും ദോഷം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് പരിഹരിക്കപ്പെടണം, കോടതിയുടെ ഉത്തരവ്

6 (2003) 8 SCC 648

തടഞ്ഞില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ കക്ഷിക്ക് ലഭിക്കുമായിരുന്ന നേട്ടം, അതിന് ബാധ്യസ്ഥനായ കക്ഷിയോട് ഉചിതമായ കൽപ്പന നൽകി പുനഃസ്ഥാപിക്കണം അല്ലെങ്കിൽ കക്ഷിക്ക് നൽകണം എന്നാണ്. വ്യവഹാരം ഒരു ഫലപ്രദമായ വ്യവസായമായി മാറിയേക്കാമെന്ന് കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. വ്യവഹാരം ചൂതാട്ടമല്ലെങ്കിലും, എല്ലാ വ്യവഹാരങ്ങളിലും ഒരു സാധ്യതയുടെ ഘടകമുണ്ട്. വിഷയങ്ങൾ മെറിറ്റിൽ കേൾക്കുകയും തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു പ്രാഥമിക കേസ് സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് തങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കോടതിയെ പ്രേരിപ്പിച്ച് നീതിരഹിതമായ വ്യവഹാരികൾക്ക് കോടതികളെ സമീപിക്കാൻ ധൈര്യം തോന്നിയേക്കാം, പുനഃസ്ഥാപനത്തിന്റെ ആശയം പ്രയോഗത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിയാൽ. താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം വിധിച്ചു:

"28. കോടതിയുടെ നടപടിയിൽ ആർക്കും ദോഷം സംഭവിക്കരുത് എന്നത് കോടതിയുടെ തെറ്റായ നടപടിക്ക് മാത്രം പരിമിതപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഒരു നിയമമല്ല; "കോടതിയുടെ നടപടി" എന്നതിൽ, വസ്തുതകളും നിയമവും ശരിയായി അറിയിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ കോടതി അങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കില്ലായിരുന്നു എന്ന് ഏതെങ്കിലും നിയമനടപടിയിൽ കോടതിക്ക് അഭിപ്രായം രൂപീകരിക്കാൻ കഴിയുന്ന എല്ലാ നടപടികളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. പുനഃസ്ഥാപനം ബാധകമാക്കുന്ന ഘടകം കോടതിയുടെ നടപടി തെറ്റായതോ, കോടതി വരുത്തിയ പിഴവോ തെറ്റോ അല്ല; അവസാനം നിലനിൽക്കില്ലെന്ന് വിധിച്ച ഒരു ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കോടതിയെ പ്രേരിപ്പിച്ച കക്ഷിയുടെ നടപടി കാരണം, ഒരു കക്ഷിക്ക് അല്ലാത്തപക്ഷം ലഭിക്കാത്ത ഒരു നേട്ടം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ, അല്ലെങ്കിൽ കോടതിയുടെ ഉത്തരവും അത്തരം കക്ഷിയുടെ നടപടിയും ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ മറ്റേ കക്ഷിക്ക് സംഭവിക്കാത്ത ഒരു ദാരിദ്ര്യം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നതാണ് പരിശോധിക്കേണ്ടത്. ഒരു പ്രത്യേക കേസിന്റെ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും അനുസരിച്ച്

പുനഃസ്ഥാപനത്തിന്റെ അളവ്, ഒഴിവാക്കപ്പെട്ട കക്ഷിക്ക് ലഭിക്കുമായിരുന്ന ലാഭം മാത്രമല്ല, ബാധ്യതയുള്ള കക്ഷിക്ക് ലഭിച്ചതോ ന്യായമായും ലഭിക്കാമായിരുന്നതോ ആയ ലാഭവും കണക്കിലെടുത്തേക്കാം. നടപടികളുടെ അവസാനം കോടതി അതിന്റെ താൽക്കാലിക വിധിക്ക് യോജിക്കാത്തതും അതിനെ പിന്തുണയ്ക്കാത്തതുമായ ഒരു നീതിന്യായ വിധി പ്രസ്താവിക്കുമ്പോൾ, കോടതിയുടെ ഇടക്കാല ഉത്തരവിലൂടെ തടഞ്ഞില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അവർ ഉണ്ടായിരുന്ന അതേ സ്ഥാനത്ത് തങ്ങളെത്തന്നെ എത്തിക്കാൻ കക്ഷികൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതിൽ തെറ്റൊന്നുമില്ല. വിധിന്യായത്തിനായി ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ, കോടതി യഥാർത്ഥവും ഗണ്യവുമായ നീതിക്ക് അനുസൃതമായി പ്രവർത്തിക്കും. കോടതിയുടെ നടപടി മൂലം എന്തെങ്കിലും ദോഷം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് പരിഹരിക്കപ്പെടണം, കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് തടഞ്ഞില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ കക്ഷിക്ക് ലഭിക്കുമായിരുന്ന ലാഭം, അതിന് ബാധ്യസ്ഥനായ കക്ഷിയോട് ഉചിതമായ കൽപ്പന നൽകി പുനഃസ്ഥാപിക്കണം അല്ലെങ്കിൽ കക്ഷിക്ക് നൽകണം. ഇതിന് വിപരീതമായ ഏതൊരു അഭിപ്രായവും വിനാശകരമല്ലെങ്കിൽ പോലും അനീതിക്ക് കാരണമാകും. വ്യവഹാരം ഒരു ഫലപ്രദമായ വ്യവസായമായി മാറിയേക്കാം. വ്യവഹാരം ചൂതാട്ടമല്ലെങ്കിലും, എല്ലാ വ്യവഹാരങ്ങളിലും ഒരു സാധ്യതയുടെ ഘടകമുണ്ട്. വിഷയങ്ങൾ മെറിറ്റിൽ കേൾക്കുകയും തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു പ്രാഥമിക കേസ് സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് തങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ പുറപ്പെടുവിക്കാൻ കോടതിയെ പ്രേരിപ്പിച്ച് നീതിരഹിതമായ വ്യവഹാരികൾക്ക് കോടതികളെ സമീപിക്കാൻ ധൈര്യം തോന്നിയേക്കാം, ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾക്ക് പുനഃസ്ഥാപനത്തിന്റെ ആശയം ബാധകമാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിയാൽ, വ്യവഹാരി അവസാനം യുദ്ധം തോറ്റെങ്കിലും ഇടക്കാല ഉത്തരവിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ വിഴുങ്ങിക്കൊണ്ട് ലാഭം നേടാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. ഇത് അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. അതിനാൽ, വ്യവഹാരത്തിന്റെ

അവസാനം പണത്തിന്റെ രൂപത്തിൽ വിലയിരുത്താൻ കഴിയുന്ന ഒരു നിവൃത്തിക്ക് അർഹതയുള്ളതായി ഒടുവിൽ വിധിച്ച വിജയിയായ കക്ഷിക്ക്, പണം വിട്ടുകൊടുക്കുന്നത് തടഞ്ഞ കോടതിയുടെ ഇടക്കാല ഉത്തരവ് നിലനിന്ന കാലയളവിൽ ഉചിതമായ ന്യായമായ നിരക്കിൽ പലിശ നൽകി നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാൻ അർഹതയുണ്ടെന്ന് കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു."

(ഊന്നൽ നൽകി)

24. നിലവിലെ അപ്പീലിൽ, ഒന്നാം ഘട്ടത്തിൽ റിട്ട് ഹർജിക്കാർ ആരംഭിച്ച വ്യവഹാരം പ്ലാന്റ് കമ്മീഷൻ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമം തടസ്സപ്പെടുത്താനുള്ള ഒരു ചൂതാട്ടത്തിൽ കുറഞ്ഞതായിരുന്നില്ല. അപ്പീൽവാദി ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജികളുടെയും അത്തരം വ്യവഹാരങ്ങളുടെയും സ്വീകർത്താവായിരുന്നു, അതിനാൽ അത്തരം വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല.

25. ബേഗ് രാജ് സിംഗ് ***v.*** യുപി സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും[7] എന്ന മറ്റൊരു വിധിന്യായത്തിൽ, വ്യവഹാരം ആരംഭിക്കുന്ന തീയതിയിൽ കക്ഷികളുടെ അവകാശങ്ങൾ ഉറയുന്നുവെന്നും, ഹർജിക്കാരൻ കോടതിയുടെ വാതിൽക്കൽ പ്രവേശിച്ച തീയതി അനുസരിച്ചാണ് നിവൃത്തിക്കുള്ള അവകാശം തീരുമാനിക്കേണ്ടതെന്നും ഈ കോടതി വിധിച്ചു. അപ്പീൽവാദിക്ക് ഒരു വർഷത്തേക്ക് മണൽ ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകിയ ഒരു കേസ് ആയിരുന്നു അത്, എന്നാൽ പാട്ടത്തിന്റെ കാലാവധി അവസാനിക്കുന്നതിന് മുമ്പ്, അപ്പീൽവാദി രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് കൂടി പാട്ടം പുതുക്കാൻ അപേക്ഷിച്ചു. അപ്പീൽവാദിക്ക് രണ്ട് വർഷത്തേക്ക് നീട്ടൽ അനുവദിച്ച സമയത്ത്, മണൽ ഖനന

---

7 (2003) 1 SCC 726

പാട്ടം ലേലം ചെയ്യാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിലാണ് ഈ കോടതി താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം വിധിച്ചത്:

"6. ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകനെയും, സംസ്ഥാനത്തിന്റെയും സ്വകാര്യ എതിർകക്ഷിയുടെയും അഭിഭാഷകനെയും കേട്ടതിന് ശേഷം, ഹർജി അനുവദിക്കാൻ യോഗ്യമാണെന്ന് കോടതിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. വ്യവഹാരത്തിന്റെ സാധാരണ നിയമം അനുസരിച്ച്, വ്യവഹാരം ആരംഭിക്കുന്ന തീയതിയിൽ കക്ഷികളുടെ അവകാശങ്ങൾ ഉറയുന്നു, ഹർജിക്കാരൻ കോടതിയുടെ വാതിൽക്കൽ പ്രവേശിച്ച തീയതി അനുസരിച്ചാണ് നിവൃത്തിക്കുള്ള അവകാശം തീരുമാനിക്കേണ്ടത്. നിയമപരമായി നിവൃത്തിക്ക് അർഹതയുണ്ടെങ്കിലും, തുടർന്നുള്ളതോ ഇടയിലുള്ളതോ ആയ സംഭവങ്ങൾ കാരണം, അതായത് വ്യവഹാരം ആരംഭിച്ച തീയതിക്കും വിധിന്യായം തീയതിക്കുമിടയിലുള്ള സംഭവങ്ങൾ കാരണം ഹർജിക്കാരന് ഇക്വിറ്റിയിൽ നിവൃത്തി നിഷേധിക്കപ്പെട്ടേക്കാം. ഹർജിക്കാരന് അർഹതയുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തിയ നിവർത്തി കാലക്രമേണ അപ്രസക്തമായേക്കാം അല്ലെങ്കിൽ നിയമത്തിലെ മാറ്റം കാരണം അത് അനുവദിക്കാൻ കഴിയാത്തതായി മാറിയേക്കാം. വിധിന്യായം തീയതിയിൽ ഹർജിക്കെതിരെ തുല്യതകൾ തുല്യതകൾക്കെതിരെ തൂക്കിനോക്കുമ്പോൾ ഹർജിക്കാരന് എതിർകക്ഷികൾക്കെതിരെ ഏതെങ്കിലും നിവൃത്തി നൽകുന്നത് നീതിരഹിതമാക്കുന്ന മറ്റ് സാഹചര്യങ്ങൾ ഉണ്ടാകാം. മൂന്നാം കക്ഷികളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കാം അല്ലെങ്കിൽ അവകാശവാദിക്ക് ആശ്വാസം അനുവദിക്കുന്നത് ഇടയിൽ സംഭവിക്കുന്ന സംഭവങ്ങൾ കാരണം അന്യായമായ സമ്പാദ്യത്തിന് കാരണമായേക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ, ഹർജിക്കാരന്റെ തെറ്റില്ലാതെ, ജൂഡീഷ്യൽ അല്ലെങ്കിൽ അർദ്ധ-ജൂഡീഷ്യൽ ഫോറത്തിൽ നടപടികൾ പിന്തുടരുന്നതിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട സമയം കാരണം മാത്രം നിവൃത്തി നിഷേധിക്കരുത്. നിവൃത്തിക്കുള്ള അവകാശത്തിന്

അർഹതയുണ്ടെന്ന് കണ്ടെത്തിയ ഒരു വാദിയെയോ ഹർജിക്കാരനെയോ, സാധാരണ നിയമമനുസരിച്ച്, പരാതിപ്പെട്ട തെറ്റ് അവനോട് ചെയ്തില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ അവൻ ഉണ്ടായിരുന്ന അതേ സ്ഥാനത്ത് വിജയിച്ച കക്ഷിയെ എത്തിക്കാൻ കോടതി ശ്രമിക്കും. ഇപ്പോഴത്തെ കേസ് അത്തരത്തിലുള്ള ഒന്നാണ്. അന്തിമ തീരുമാനത്തിലെ കാലതാമസത്തിന് ഒരു തരത്തിലും അപ്പീൽവാദിയെ കുറ്റപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ല. ലേലം നടന്നിട്ടില്ല. മൂന്നാം കക്ഷിയുടെ താൽപര്യങ്ങളൊന്നും സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പ്രവർത്തന കാലയളവ് മൂന്ന് വർഷത്തിൽ കുറവായ കാലയളവിൽ മണൽ ഖനി പ്രവർത്തിപ്പിക്കാതെ തുടർന്നു. സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഇടപെട്ട ഉത്തരവ് കാരണം പ്രവർത്തനം നിർത്തിവയ്ക്കേണ്ടി വന്നു, ആ ഉത്തരവ് ഉത്തർപ്രദേശ് സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച GO-ക്ക് അനുസൃതമായി ഖനന പാട്ടത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് അനുസൃതമായി നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്ന് കണ്ടെത്തി. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് അൽപം ഉയർന്ന വരുമാനം നേടാൻ കഴിയും എന്നത് മാത്രം, സ്വന്തം നയപരമായ തീരുമാനം അനുസരിച്ച് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്ത ബാധ്യത നടപ്പാക്കാതിരിക്കുന്നതിനുള്ള കാരണമാകില്ല."

26. ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ, ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെ ചോദ്യം ചെയ്ത് പൊതുതാൽപര്യ ഹർജികൾ ഫയൽ ചെയ്തു. റിട്ട് ഹർജികളിൽ ഇടക്കാല ഉത്തരവുകളൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അത്തരം ഹർജികൾ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥലത്ത് ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാനും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാനുമുള്ള അപ്പീൽവാദിയുടെ അവകാശത്തിന്മേൽ ഒരു മറ സൃഷ്ടിച്ചു. റിട്ട് ഹർജികൾ നാല് വർഷത്തോളം നിലനിന്നു. അതിനാൽ, അത്തരം റിട്ട് ഹർജികളെ പ്രതിരോധിക്കാൻ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സമയപരിധി നീട്ടാൻ സംസ്ഥാന/കേന്ദ്ര സർക്കാർ സാധുതയോടെ കണക്കിലെടുത്തു. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത

നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് നിലവിലിരിക്കെയാണ് 2018 നവംബർ 14-ന് ഭാരത സർക്കാർ നീട്ടൽ അനുവദിച്ചത്. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ വരുത്തിയ ഭേദഗതികൾ സംരംഭകരുടെ ഗ്രണത്തിന് വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു, അതിനാൽ, നീട്ടൽ അനുവദിച്ച തീയതിയിൽ നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ബാധകമാകും. അത്തരം ഖണ്ഡം അനുസരിച്ചാണ് അപ്പീൽവാദി 50 ലക്ഷം രൂപയുടെ അധിക ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടത്. അതിനാൽ, കേന്ദ്ര സർക്കാർ അധികാരം വിനിയോഗിച്ചത് 2018 നവംബർ 14-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയമപരമായ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ചാണ്.

27. ഈ കേസിൽ, അപ്പീൽവാദി ഹൈക്കോടതിയിലെ റിട്ട് ഹർജിക്കാരനായിരുന്നില്ല. മറിച്ച്, സംസ്ഥാന ഗവൺമെന്റും കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റും നൽകിയ അനുമതികളെ അദ്ദേഹം പ്രതിരോധിക്കുകയായിരുന്നു. ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ വലിയ നിക്ഷേപം നടത്തി, വ്യവഹാരത്തിന്റെ ഫലത്തെ ആശ്രയിച്ച് അതിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നത് അപ്പീൽവാദിക്ക് വിവേകപൂർണ്ണമായിരുന്നില്ല. നിലവിലുള്ള വ്യവഹാരം കാരണം പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കാതെയും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാതെയും ഇരിക്കാൻ അപ്പീൽവാദി സുരക്ഷിതമായ ഒരു മാർഗ്ഗം തിരഞ്ഞെടുത്തു. അപ്പീൽവാദി സ്വീകരിച്ചത് ന്യായവും മുൻകരുതൽ നിറഞ്ഞതുമായ ഒരു തീരുമാനമായിരുന്നു. പൊതുതാൽപര്യത്തിലോ എതിരാളിയായ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയോ ആരംഭിച്ച വ്യവഹാരം അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല, പ്രത്യേകിച്ചും നദിയുടെ 500 മീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ യാതൊരു വികസനവും പാടില്ലെന്ന വ്യവസ്ഥയോടെ റിട്ട് ഹർജി തീർപ്പാക്കിയതിനാൽ സ്ഥലം മാറ്റേണ്ടി വന്നു. നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും പുതിയ ഫാക്ടറിയും തമ്മിലുള്ള ദൂരം 25 കിലോമീറ്ററായി വർദ്ധിപ്പിച്ച് 2011 നവംബർ 3-ന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് ഭേദഗതി ചെയ്തെങ്കിലും, ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ചോദ്യം

ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപിച്ചു. സംസ്ഥാന സർക്കാർ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവ് നേരത്തെ ഭേദഗതി ചെയ്തിട്ടും, കേന്ദ്ര സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച IEM തീയതിയിലെ ആകാശ ദൂരം ബാധകമാകുമെന്ന് ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചു. ഒന്നാം ഘട്ടത്തിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ഹൈക്കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവിനെതിരെ യാതൊരു ചോദ്യം ചെയ്യലുമില്ല എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. അതിനാൽ, രണ്ടാം ഘട്ടത്തിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ഭേദഗതി ചെയ്ത ദൂര നിയമങ്ങൾ ബാധകമാകും എന്ന് വിധിക്കാൻ ഹൈക്കോടതിക്ക് അധികാരപരിധി ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

28. കൂടാതെ, 2018 ജനുവരി 2-ന് നീട്ടൽ ശുപാർശ ചെയ്യുമ്പോൾ, നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും നിർദ്ദിഷ്ട പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും തമ്മിലുള്ള ആകാശ ദൂരം 25 കിലോമീറ്ററിൽ കുറവാണെന്ന് സംസ്ഥാന സർക്കാർ എതിർത്തില്ല, അത് നല്ല കാരണങ്ങളാൽ ശരിയായിരുന്നു. 2010 സെപ്റ്റംബർ 8-ന് അംഗീകരിച്ച IEM-ലെ വ്യവസ്ഥകൾ മാത്രമേ ബാധകമാകൂ, അത് 2018 ഓഗസ്റ്റ് 14-ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നീട്ടി. സൗത്ത് ഈസ്റ്റേൺ കോൾഫീൽഡ്സ് ലിമിറ്റഡിലെ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ച്, വ്യവഹാരം ആരംഭിച്ച ദിവസം നിലവിലുള്ള സാഹചര്യത്തിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് പുനഃസ്ഥാപനം നൽകണം, അത് അപ്പീൽവാദിയല്ല, മറ്റുള്ളവരാണ് ആരംഭിച്ചത്. എതിർ കക്ഷികളുടെ താൽപര്യപ്രകാരമുള്ള വ്യവഹാരം അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല, പ്രത്യേകിച്ചും അവർ ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ കാര്യമായി പരാജയപ്പെട്ടപ്പോൾ.

29. "അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ" കാരണം ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിക്ക് സമയപരിധി നീട്ടാൻ സാധ്യമാക്കുന്നതിന് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന്റെ ഭാഷ പലതവണ ഭേദഗതി വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ന് ഭേദഗതി ചെയ്ത നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിൽ ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തിയുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് അതീതമായ

ഒന്നിലധികം അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. ദ്രവിനിയോഗം, പരിസ്ഥിതി അല്ലെങ്കിൽ "അത്തരം മറ്റ് കാരണങ്ങൾ" എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും കോടതി കേസ് കാരണം കാലതാമസമുണ്ടായ IEM-ന്റെ സാധുത നീട്ടാനും ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിക്ക് അധികാരം നൽകുന്നു. ഖണ്ഡം 6C-യിലെ ഉപഖണ്ഡം (c) ഒരു ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നതിന് വിധേയമായി, ഒരു സമയം ഒരു വർഷത്തിൽ കൂടാത്ത കാലയളവിലേക്ക് കൂടുതൽ നീട്ടൽ അനുവദിക്കാൻ ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിക്ക് അധികാരം നൽകുന്നു. അതിനാൽ, ഭേദഗതി ചെയ്ത അത്തരം നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന്റെ ലക്ഷ്യവും ഉദ്ദേശ്യവും കോടതി കേസുകളിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് ഒഴിവാക്കി ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കണം എന്നതാണ്. IEM അനുവദിച്ചതിനെ അനുകൂലിച്ചയാളായിരുന്ന അപ്പീൽവാദി, ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ സ്റ്റേ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, അനുവദിച്ച നീട്ടൽ "അത്തരം മറ്റ് കാരണം" എന്ന വിഭാഗത്തിൽ വരും. സൗത്ത് ഈസ്റ്റേൺ കോൾഫീൽഡ്സ് ലിമിറ്റഡിലെ ഈ കോടതിയുടെ വിധിന്യായം അനുസരിച്ച്, കോടതിയുടെ നടപടിയിൽ ആർക്കും ദോഷം സംഭവിക്കരുത്, കോടതിക്ക് ഏതെങ്കിലും നിയമനടപടിയിൽ അഭിപ്രായം രൂപീകരിക്കാൻ കഴിയുന്നതും എന്നാൽ വസ്തുതകളും നിയമവും ശരിയായി അറിയിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ കോടതി അങ്ങനെ പ്രവർത്തിക്കില്ലായിരുന്നുവെന്ന് കരുതുന്നതുമായ എല്ലാ നടപടികളും അതിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ, ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റിനെയാണ് ചോദ്യം ചെയ്തത്, റിട്ട് ഹർജിക്കാർ അത്തരം ചോദ്യത്തിൽ പരാജയപ്പെട്ടു, എന്നാൽ നിലവിൽ മലിനീകരണ വിരുദ്ധ നിയമങ്ങളും പരിസ്ഥിതിയും പരിസ്ഥിതിശാസ്ത്രവും സംരക്ഷിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിയമങ്ങളും അപ്പീൽവാദി പാലിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഹൈക്കോടതി ശരിയായി വിലക്കി. ഗോദാവരി മറാത്തവാഡ ജലസേചന വികസന കോർപ്പറേഷൻ നിരാക്ഷേപ പത്രം നിഷേധിച്ചതിനാൽ, അത്തരം ഉത്തരവ്

അപ്പീൽവാദിക്ക് ബദൽ സ്ഥലം തേടാൻ കാരണമായി. അതിനാൽ, 2010–2014 വർഷങ്ങളിലെ വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവ് ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റി ശരിയായി ഒഴിവാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

30. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ തീരുമാനം ഏകപക്ഷീയമോ, യുക്തിരഹിതമോ, നീതിരഹിതമോ ആണോ, റിട്ട് അധികാരപരിധിയിലെ ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ അധികാരം ഉപയോഗിച്ച് ഇടപെടാൻ അത് കാരണമായോ എന്ന മറ്റൊരു ചോദ്യം പരിഗണിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഹൈക്കോടതി പ്രസ്തുത ഉത്തരവ് അത്തരം ഒരു കാരണം കൊണ്ട് മാത്രം റദ്ദാക്കിയിട്ടില്ല, മറിച്ച് നിശ്ചിത സമയത്തിനുള്ളിൽ അപ്പീൽവാദി IEM നടപ്പാക്കിയിട്ടില്ല എന്ന കാരണത്താലും റദ്ദാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ടാറ്റാ സെല്ലുലാർ ***v.*** യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ[8] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം വിധിച്ചു:

"70. ഏകപക്ഷീയതയോ പക്ഷപാതമോ തടയുന്നതിന് സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങൾ കരാർപരമായ അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ തത്വങ്ങൾ ബാധകമാകുമെന്നത് നിഷേധിക്കാനാവില്ല. എന്നിരുന്നാലും, ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ അധികാരം വിനിയോഗിക്കുന്നതിൽ അന്തർലീനമായ പരിമിതികളുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിക്കണം. സർക്കാർ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ധനകാര്യങ്ങളുടെ രക്ഷകർത്താവാണ്. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക താൽപര്യം സംരക്ഷിക്കാൻ പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു. ഏറ്റവും കുറഞ്ഞതോ മറ്റേതെങ്കിലും ടെൻഡറോ നിരസിക്കാനുള്ള അവകാശം സർക്കാരിന് എപ്പോഴും ലഭ്യമാണ്. എന്നാൽ, ഒരു ടെൻഡർ സ്വീകരിക്കുമ്പോഴോ നിരസിക്കുമ്പോഴോ ഭരണഘടനയുടെ അനുച്ഛേദം 14–ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കണം. ഏറ്റവും മികച്ച വ്യക്തിയെ അല്ലെങ്കിൽ ഏറ്റവും മികച്ച

8 (1994) 6 SCC 651

ഉദ്ധാരണി ലഭിക്കാൻ സർക്കാർ ശ്രമിക്കുകയാണെങ്കിൽ അനുച്ഛേദം 14 ലംഘിക്കപ്പെട്ടുവെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല. തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവകാശം ഏകപക്ഷീയമായ അധികാരമായി കണക്കാക്കാനാവില്ല. തീർച്ചയായും, പ്രസ്തുത അധികാരം ഏതെങ്കിലും അനുബന്ധ ആവശ്യത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആ അധികാരം റദ്ദാക്കപ്പെടും.

XX XX XX

77. കോടതിയുടെ ചുമതല നിയമസാധുതയുടെ ചോദ്യത്തിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനിൽക്കുക എന്നതാണ്. അതിന്റെ ആശങ്കകൾ ഇവയായിരിക്കണം:

1. ഒരു തീരുമാനമെടുക്കുന്ന അധികാരി അതിന്റെ അധികാരത്തിൽ കവിഞ്ഞു പ്രവർത്തിച്ചോ?
2. നിയമപരമായ തെറ്റ് വരുത്തിയോ?
3. സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ നിയമങ്ങൾ ലംഘിച്ചോ?
4. ഒരു ന്യായമായ ട്രൈബ്യൂണൽ എത്തിച്ചേരാത്ത ഒരു തീരുമാനത്തിൽ എത്തിച്ചേർന്നോ? അല്ലെങ്കിൽ,
5. അതിന്റെ അധികാരം ദുരുപയോഗം ചെയ്തോ?"

അതിനാൽ, ഒരു പ്രത്യേക നയമോ ആ നയം നടപ്പാക്കുന്നതിൽ എടുത്ത ഒരു പ്രത്യേക തീരുമാനം ന്യായമാണോ എന്ന് നിർണ്ണയിക്കേണ്ടത് കോടതിയുടെ ജോലിയല്ല. ആ തീരുമാനങ്ങൾ എടുത്ത രീതിയെക്കുറിച്ച് മാത്രമേ കോടതിക്ക് ആശങ്കയുണ്ടാവൂ. നീതിപൂർവ്വം പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള കടമയുടെ വ്യാപ്തി ഓരോ കേസിലും വ്യത്യാസപ്പെടും. ചുരുക്കത്തിൽ, ഒരു ഭരണപരമായ നടപടി ജൂഡീഷ്യൽ റിവ്യൂവിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിന് വിധേയമാകുന്ന കാരണങ്ങളെ താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ തരംതിരിക്കാം:

(i) നിയമവിരുദ്ധത: ഇതിനർത്ഥം തീരുമാനമെടുക്കുന്നയാൾ തന്റെ തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള അധികാരം നിയന്ത്രിക്കുന്ന നിയമം ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുകയും അത് നടപ്പാക്കുകയും വേണം.

(ii) യുക്തിരഹിതത, അതായത് വെഡ്നെസ്ബറി യുക്തിരഹിതത.

(iii) നടപടിക്രമപരമായ അനുചിതത്വം.

മേൽപ്പറഞ്ഞവ വിശാലമായ കാരണങ്ങൾ മാത്രമാണ്, എന്നാൽ കാലക്രമേണ കൂടുതൽ കാരണങ്ങൾ ചേർക്കുന്നതിനെ ഇത് തടയുന്നില്ല. വാസ്തവത്തിൽ, ആർ. *v.* സെക്രട്ടറി ഓഫ് സ്റ്റേറ്റ് ഫോർ ദി ഹോം ഡിപ്പാർട്മെന്റ്, എക്സ് ബ്രിൻഡ് [(1991) 1 AC 696] എന്ന കേസിൽ, ഡിപ്ലോക്ക് പ്രഭു ഒരു വികസനം, അതായത് ആനുപാതികതയുടെ തത്വം അംഗീകരിക്കാനുള്ള സാധ്യതയെക്കുറിച്ച് പ്രത്യേകമായി പരാമർശിക്കുന്നു. ഈ എല്ലാ കേസുകളിലും സ്വീകരിക്കേണ്ട പരിശോധന, "കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമായ സ്വഭാവത്തിലും അളവിലുമുള്ള എന്തെങ്കിലും തെറ്റ് സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ" എന്ന് കോടതി പരിഗണിക്കണം എന്നതാണ്.

XX XX XX

94. മേൽപ്പറഞ്ഞവയിൽ നിന്ന് അനുമാനിക്കാവുന്ന തത്വങ്ങൾ ഇവയാണ്:

(1) ആധുനിക പ്രവണത ഭരണപരമായ നടപടിയിൽ ജൂഡീഷ്യൽ സംയമനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

(2) കോടതി ഒരു അപ്പീൽ കോടതിയായി ഇരിക്കുന്നില്ല, മറിച്ച് തീരുമാനം എടുത്ത രീതിയെക്കുറിച്ച് മാത്രം അവലോകനം ചെയ്യുന്നു.

(3) ഭരണപരമായ തീരുമാനം തിരുത്തുന്നതിനുള്ള വൈദഗ്ധ്യം കോടതിക്കില്ല. ഭരണപരമായ തീരുമാനം അവലോകനം ചെയ്യാൻ അനുവദിക്കുകയാണെങ്കിൽ, ആവശ്യമായ വൈദഗ്ധ്യമില്ലാതെ കോടതി സ്വന്തം തീരുമാനം പകരം വെക്കും, അത് തെറ്റായിരിക്കാം.

(4) ടെൻഡർ ക്ഷണിക്കുന്നതിനുള്ള നിബന്ധനകൾ ജൂഡീഷ്യൽ പരിശോധനയ്ക്ക് വിധേയമാക്കാൻ കഴിയില്ല, കാരണം ടെൻഡർ ക്ഷണം കരാറിന്റെ മേഖലയിലാണ്. സാധാരണയായി, ടെൻഡർ സ്വീകരിക്കാനുള്ള തീരുമാനമോ കരാർ നൽകാനുള്ള തീരുമാനമോ നിരവധി തലങ്ങളിലൂടെയുള്ള ചർച്ചകളിലൂടെയാണ് എത്തുന്നത്. പലപ്പോഴും, അത്തരം തീരുമാനങ്ങൾ വിദഗ്ധർ ഗുണപരമായ രീതിയിലാണ് എടുക്കുന്നത്.

(5) സർക്കാരിന് കരാർ സ്വാതന്ത്ര്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഭരണപരമായ മേഖലയിലോ അർദ്ധ-ഭരണപരമായ മേഖലയിലോ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു ഭരണപരമായ സ്ഥാപനത്തിന് ന്യായമായ കളി ഒരു അനിവാര്യ ഘടകമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, വെഡ്നെസ്ബറി യുക്തിയുടെ തത്വം (മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച മറ്റ് വസ്തുതകൾ ഉൾപ്പെടെ) പ്രയോഗിച്ച് തീരുമാനം പരിശോധിക്കണം എന്ന് മാത്രമല്ല, ഏകപക്ഷീയതയില്ലാത്തതും പക്ഷപാതമില്ലാത്തതും ദുരുദ്ദേശ്യങ്ങളാൽ പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെടാത്തതുമായിരിക്കണം. (6) തീരുമാനങ്ങൾ റദ്ദാക്കുന്നത് ഭരണകൂടത്തിന് വലിയ ഭാരം ഉണ്ടാക്കുകയും വർദ്ധിച്ചതും ബജറ്റിൽ ഉൾപ്പെടുത്താത്തതുമായ ചെലവുകൾക്ക് കാരണമാകുകയും ചെയ്യും.

ഈ തത്വങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകൾ കോടതി പരിശോധിക്കും, കാരണം അവ ശരിയായ തത്വങ്ങളായി കോടതിക്ക് തോന്നുന്നു."

31. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ തീരുമാനം ഏകപക്ഷീയമോ യുക്തിരഹിതമോ നീതിരഹിതമോ ആണെന്ന് ഹൈക്കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകളൊന്നും ഇല്ലാത്തതിനാൽ, ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ റിട്ട് ഹർജികൾ നിലവിലിരിക്കെ IEM നടപ്പാക്കാത്തതിൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് വീഴ്ച സംഭവിച്ചു എന്ന് കണക്കിലെടുത്ത് ഹൈക്കോടതി ഗുരുതരമായ തെറ്റ് വരുത്തി എന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു.

32. ആകാശ ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റ് നൽകുന്നതിന് മുമ്പുതന്നെ രണ്ടാം ഘട്ട വ്യവഹാരം ആരംഭിച്ചു. IEM നൽകുന്നതിനെ അപ്പീൽവാദി വീണ്ടും അനുകൂലിച്ചു. 25 കിലോമീറ്റർ ചുറ്റളവിൽ ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും സ്ഥാപിക്കരുതെന്ന് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്ന മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാരിന്റെ ഭേദഗതി ബാധകമാകുമെന്ന് ഹൈക്കോടതി കണ്ടെത്തി, എന്നാൽ 2018 നവംബർ 2-ലെ അതിന്റെ കമ്മ്യൂണിക്കേഷനിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വാദമോ എതിർപ്പോ പോലും അതല്ല. കൂടാതെ, IEM അനുവദിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, IEM നൽകിയ തീയതി കണക്കിലെടുത്താണ് സമയപരിധി നിർണ്ണയിക്കേണ്ടതെന്ന് നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിന്റെ പദ്ധതി കാണിക്കുന്നു. അതിനാൽ, പിന്നീട് വരുന്ന ഭേദഗതികൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പുതിയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ബാധകമാകും. 2010 മുതൽ ഈ കോടതിയിൽ അപ്പീൽ വാദം കേൾക്കുന്നതുവരെയുള്ള ഇടക്കാലത്ത്, നെവാസ, ഷേവ്ഗാവ് താലൂക്കുകളിൽ മറ്റൊരു സംരംഭകനും IEM-ന് അപേക്ഷിച്ചിട്ടില്ല എന്നത് സമ്മതിക്കുന്നു. ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്ത് ഒരു പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാൻ മറ്റൊരു സംരംഭകനും IEM-ന് അപേക്ഷിക്കാത്തതിനാൽ, സംസ്ഥാന സർക്കാർ പുതുക്കിയ മാനദണ്ഡങ്ങൾ ബാധകമാക്കണം എന്ന് വാദിക്കാൻ നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിക്ക് അവകാശമില്ല. IEM അതിന്റെ ഇഷ്യൂ ചെയ്ത തീയതി മുതൽ സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുന്നു, കൂടാതെ നിയന്ത്രണ

ഉത്തരവിലെ പിന്നീടുള്ള ഭേദഗതിക്ക് ഇതിനകം നൽകിയിട്ടുള്ള IEM-ൽ യാതൊരു ബാധകതയും ഉണ്ടാകില്ല.

33. നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ മുതിർന്ന അഭിഭാഷകൻ ശ്രീ. ചിദംബരം, കരിമ്പിന്റെ ലഭ്യതയും നിലവിലുള്ളതും പുതിയതുമായ ഫാക്ടറിയുടെ ക്രഷിംഗ് ശേഷിയും സംബന്ധിച്ച ദൂരത്തിന്റെ ആശയം പരമപ്രധാനമാണെന്ന് വാദിച്ച് ഓജസ് ഇൻഡസ്ട്രീസ് *(പി)* ലിമിറ്റഡ് എന്ന ഈ കോടതിയുടെ വിധിന്യായത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നു.

34. പരാമർശിച്ച പ്രസ്തുത കേസിൽ, ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനത്തെ ഒന്നിലധികം പഞ്ചസാര മില്ലുകൾ ഫയൽ ചെയ്ത ഒരു ഹർജിയാണ് ഈ കോടതി പരിഗണിച്ചത്. മത്സരത്തെ തടയുന്നതിനായി IEM-കളുടെ വ്യാപനം തർക്കത്തിന് കാരണമായ ഒരു കേസ് ആയിരുന്നു അത്. ലഖിംപൂർ ജില്ലയിലെ ബൈസാഗാപൂർ ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അപ്പീൽവാദി ഫയൽ ചെയ്ത IEM 2004 മെയ് 13-ന് അംഗീകരിച്ചു, അതേസമയം പ്രസ്തുത അപ്പീലിലെ എതിർകക്ഷി ലഖിംപൂർ ജില്ലയിലെ ഖുർദിലെ സയ്ദ്പൂർ ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് 2004 മെയ് 17-ന് IEM ഫയൽ ചെയ്തു, അത് അപ്പീൽവാദിയുടെ നിർദ്ദിഷ്ട പഞ്ചസാര മില്ലിൽ നിന്ന് 7.2 കിലോമീറ്റർ അകലെയായിരുന്നു. ഭാരത സർക്കാർ അപ്പീൽവാദി ഫയൽ ചെയ്ത IEM 2005 ജൂൺ 30-ന് അംഗീകരിച്ചു, അതേസമയം എതിർകക്ഷി ഫയൽ ചെയ്ത IEM നിരസിച്ചു. എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദിക്കും ഖംബർഖേര ഗ്രാമത്തിൽ ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ബജാജ് ഹിന്ദുസ്ഥാൻ ലിമിറ്റഡിനും അനുകൂലമായി അംഗീകരിച്ച IEM-നെ ചോദ്യം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഒരു റിട്ട് ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തു. ഈ കോടതി താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം വിധിച്ചു:

"30. 2006-ലെ കരിമ്പ് (നിയന്ത്രണം) (ഭേദഗതി) ഉത്തരവ് 1966-ലെ കരിമ്പ് (നിയന്ത്രണം) ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6-ൽ 6-A മുതൽ 6-E വരെയുള്ള ഖണ്ഡങ്ങൾ ചേർക്കുന്നു. ഇത് "ദൂരം" എന്ന ആശയം നിലനിർത്തുന്നു. സാമ്പത്തിക കാരണങ്ങളാൽ ഈ "ദൂരം" എന്ന ആശയം നിലനിർത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഈ ആശയം ഡിമാൻഡ്, സപ്ലൈ എന്നിവയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണ്. കരിമ്പ് എന്ന വിഭവം പരിമിതമായതിനാൽ ഈ ആശയം നിലനിർത്തേണ്ടതുണ്ട്. കരിമ്പ് ഒരു പരിധിയില്ലാത്ത വിഭവമല്ല. "ദൂരം" എന്നാൽ കർഷകൻ പഞ്ചസാര മില്ലിന് നൽകേണ്ട കരിമ്പിന്റെ ലഭ്യമായ അളവിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. മറുവശത്ത്, 1 കോടി രൂപയുടെ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നത് ഉത്തമ വിശ്വാസത്തിന്റെ തെളിവ് മാത്രമാണ്. ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കാൻ യഥാർത്ഥത്തിൽ താൽപ്പര്യമുള്ള ഒരു സംരംഭകൻ 1 കോടി രൂപയുടെ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകി തന്റെ ഉത്തമ വിശ്വാസം തെളിയിക്കണം. കൂടാതെ, ഒരു ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നത് വ്യവസായിക്ക് ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ (ഫാക്ടറി) സ്ഥാപിക്കാൻ സാമ്പത്തിക ശേഷിയുണ്ടെന്നതിന്റെ തെളിവാണ്. അതിനാൽ, ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി നൽകുന്നതിന് ദൂര സർട്ടിഫിക്കറ്റുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല."

xxx xxx xxx

34. ഈ വിഷയത്തിൽ ഉപസംഹാരം പറയുന്നതിനുമുമ്പ്, ഒരു യൂണിറ്റിന്റെ വിഭവ സമാഹരണവും വിഭവങ്ങളുടെ വിനിയോഗവും ദൂരത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണെന്ന് കോടതി ആവർത്തിക്കുന്നു. "ദൂരം" എന്ന ആശയം "യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിക്കുക" എന്ന ആശയത്തിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമാണ്, കാരണം ഒരു യൂണിറ്റ് സ്ഥാപിക്കുക എന്നത് വ്യവസായിയുടെ പ്രധാന ആശങ്കയാണ്, അതേസമയം "ദൂരം" എന്ന ആശയം ഒരു സാമ്പത്തിക ആശയമാണ്, അത് സർക്കാർ

കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്, കാരണം സാമ്പത്തിക നയങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതും ഡിമാൻഡ്, സപ്ലൈ തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുന്നതും സർക്കാരാണ്."

35. ഉത്തർപ്രദേശിലെ കുംഭി ഗ്രാമത്തിൽ 213 കോടി രൂപ നിക്ഷേപം നടത്തിയ ബൽറാംപൂർ ചിനി മിൽസ് ലിമിറ്റഡിന്റെ IEM ഈ കോടതി അംഗീകരിച്ചു. പ്രസ്തുത പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി ഗുലേരിയ ഗ്രാമത്തിൽ 152 കോടി രൂപയും നിക്ഷേപിച്ചിരുന്നു. ഈ കോടതി താഴെപ്പറയുന്ന നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി:

"37. കുംഭിയിലെയും ഗുലേരിയയിലെയും രണ്ട് പ്രോജക്ടുകളിൽ, കുംഭിയിലെ ഫാക്ടറിക്ക് (മില്ലിന്) ബൽറാംപൂരിന് മില്ലിംഗ് അനുമതി നൽകാം എന്ന് കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. കോടതിയുടെ ഈ വിധിന്യായത്തിൽ, 2006-ലെ കരിമ്പ് (നിയന്ത്രണം) (ഭേദഗതി) ഉത്തരവ് മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നുവെന്ന് കോടതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. 2006-ലെ പ്രസ്തുത ഉത്തരവ് നടപ്പാക്കുമ്പോൾ, ആദ്യത്തെ IEM ഉടമ ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്ന നിർദ്ദിഷ്ട കാലയളവിൽ പിന്നീടുള്ള IEM ഉടമകൾക്ക് തടസ്സമുണ്ടാകുമെന്നും കോടതി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതേസമയം, കുംഭിയുടെ കാര്യത്തിൽ ബൽറാംപൂർ ഗണ്യമായ നിക്ഷേപം നടത്തിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു. ഔധിന്റെ യൂണിറ്റുകളേക്കാൾ മികച്ചതാണ് അവരുടെ പ്രൊജക്ഷനുകൾ. കൂടാതെ, കരിമ്പ് ചതയ്ക്കുന്ന സീസൺ 2007 മെയ് 15-ന് അവസാനിക്കും, കരിമ്പ് കൃഷിക്കാർക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാകാൻ കോടതി ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ, കുംഭി പ്രോജക്ടിന് മാത്രമായി കോടതി മില്ലിംഗ് അനുമതി നൽകുന്നു. 2007ലെ 2-ആം ഇടക്കാല ഹർജി പൂർണ്ണമായും അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഗുലേരിയ പ്രോജക്ട് ഈ വിധിന്യായത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾക്കനുസൃതമായിരിക്കും."

36. നിയന്ത്രണ ഉത്തരവുകൾക്ക് മുൻകാല പ്രാബല്യമുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്ന ചോദ്യം പരിശോധിക്കാൻ മാത്രമേ പ്രസ്തുത വിധിന്യായം പ്രസക്തമാകൂ എന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു. ബൽറാംപൂർ ചീനി മിൽസിന് അനുമതി നൽകുമ്പോൾ ദൂരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള കണ്ടെത്തൽ ആ കേസിന്റെ വസ്തുതകളിലാണ്. നിലവിലെ അപ്പീലിൽ, 2010-ൽ IEM അംഗീകരിച്ചതിന് ശേഷം, നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിക്ക് അതിന്റെ ക്രഷിംഗ് ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ അനുമതി നൽകിയതൊഴിച്ചാൽ, ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്ത് മറ്റൊരു സംരംഭകനും IEM തേടുകയോ അനുവദിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടില്ല.

37. മേൽപ്പറഞ്ഞ വിധിന്യായത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള തത്വങ്ങൾ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, പിന്നീട് വരുത്തിയ ഭേദഗതികൾ ആദ്യമായി ഒരു അവകാശം സൃഷ്ടിക്കാത്തതിനാൽ അവ മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെ വായിക്കേണ്ടിവരും. ഈ കോടതി സംശയാസ്പദമായി കണ്ടെത്തിയ പത്രക്കുറിപ്പുകൾക്ക് പകരമായി 2006 ഡിസംബർ 10-ലെ ഭേദഗതിയിലൂടെ 6A മുതൽ 6E വരെയുള്ള ഖണ്ഡങ്ങൾ ചേർത്തു. 2016 ഓഗസ്റ്റ് 24-ലെയും 2018 ഒക്ടോബർ 12-ലെയും തുടർന്നുള്ള ഭേദഗതികളും മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെയുള്ളതായിരിക്കും, കാരണം അവ നടപടിക്രമപരമായ വശങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഭേദഗതികളും കേന്ദ്ര സർക്കാർ നേരത്തെ പുറപ്പെടുവിച്ച പത്രക്കുറിപ്പുകൾക്ക് പകരം വിശദീകരണ സ്വഭാവമുള്ളതുമാണ്. അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ കാരണം IEM ഉടമയ്ക്ക് ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യം പരിഗണിക്കാൻ അത്തരം ഭേദഗതികൾ ആവശ്യമായിരുന്നു.

38. ബാബാജി കൊണ്ടജി ഗാരഡ് ***v.*** നാസിക് മെർച്ചന്റ്സ് കോ–ഓപ്പറേറ്റീവ് ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ്, നാസിക്കും മറ്റുള്ളവരും[9], ധനഞ്ജയ റെഡ്ഡി ***v.*** കർണാടക സംസ്ഥാനം[10] എന്നീ കേസുകൾ, ഒരു കാര്യം ചെയ്യുന്നതിന് നിയമം ഒരു നടപടിക്രമം നിർദ്ദേശിക്കുമ്പോൾ, വിപരീതമായ സൂചനകളൊന്നും ഇല്ലെങ്കിൽ അത് അതേപടി ചെയ്യണം എന്ന് വാദിക്കാൻ ഉപയോഗിച്ചു. നിലവിലെ കേസിന്റെ വസ്തുതകൾക്ക് പ്രസ്തുത വിധിന്യായങ്ങളൊന്നും ബാധകമല്ല, കാരണം അപ്പീൽവാദി നേരിട്ട അപ്രതീക്ഷിതമായ സാഹചര്യങ്ങൾ കണക്കിലെടുത്ത് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നീട്ടൽ അനുവദിച്ചത്.

39. IEM–ന്റെ സാധുത 2018 നവംബർ 15, 2019 ഏപ്രിൽ 12, 2019 മെയ് 9, 2019 ഒക്ടോബർ 17, 2021 ഫെബ്രുവരി 18 തീയതികളിൽ നീട്ടി നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്ന വാദം ഉയർന്നിട്ടുണ്ട്. IEM–ന്റെ ഇത്രയധികം തവണയുള്ള നീട്ടൽ, നീട്ടലുകൾക്ക് അപേക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള മുൻവ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കാതെ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോഴെല്ലാം നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്ന് കാണിക്കുന്നു. അത്തരം വാദങ്ങളിൽ കോടതി യാതൊരു കഴമ്പും കാണുന്നില്ല. ഹൈക്കോടതിയിൽ രണ്ടാം ഘട്ട വ്യവഹാരം നിലവിലിരിക്കെയാണ് നീട്ടലുകൾ നൽകിയത്, അതിനാൽ അപ്പീൽവാദിക്ക് ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. നീട്ടലുകളുടെ തീയതിയും കാലയളവും താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:

ക്രമ നമ്പർ	കേന്ദ്ര സർക്കാർ കത്ത്/നീട്ടൽ തീയതി	നീട്ടിയ തീയതി

9 (1984) 2 SCC 50
10 (2001) 4 SCC 9

1	15.11.2018	07.09.2017
2	12.04.2019	07.09.2018
3	09.05.2019	07.09.2019
4	17.10.2019	07.09.2020
5	18.02.2021	07.09.2021

40. മേൽപ്പറഞ്ഞ പട്ടിക പരിശോധിച്ചാൽ 2018 നവംബർ 15-നും 2019 ഏപ്രിൽ 12-നും അനുവദിച്ച നീട്ടലുകൾ കാലഹരണപ്പെട്ട കാലയളവിലേക്കുള്ളതായിരുന്നു എന്ന് കാണാം. 2019 മെയ് 9-ന് അനുവദിച്ച നീട്ടൽ 2019 സെപ്റ്റംബർ 7 വരെ മാത്രമേ സാധുതയുള്ളൂ, അതായത് നാല് മാസത്തിൽ കുറവ്. ഹൈക്കോടതിയിൽ വിഷയം നിലവിലിരിക്കെയാണ് എല്ലാ നീട്ടലുകളും അനുവദിച്ചത്, അവ റിട്ട് ഹർജികളുടെ ഫലത്തിന് വിധേയമായിരുന്നു. അതിനാൽ, IEM-ന്റെ തുടർച്ചയായ നീട്ടലിനെക്കുറിച്ചുള്ള എതിർപ്പുകൾക്ക് വലിയ പ്രാധാന്യമില്ല.

41. അതിനാൽ, സമയപരിധി നീട്ടാനുള്ള ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിയുടെ തീരുമാനം അതിന് നൽകിയിട്ടുള്ള അധികാരങ്ങളുടെ ശരിയായ വിനിയോഗമാണെന്നും അത് നിയമവിരുദ്ധമോ, യുക്തിരഹിതമോ, നടപടിക്രമപരമായ അനുചിതത്വമുള്ളതോ ആണെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ലെന്നും കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു. അതനുസരിച്ച്, ചോദ്യം നമ്പർ (i), (ii), (iii) എന്നിവയുടെ കാര്യത്തിൽ, ഹൈക്കോടതി രേഖപ്പെടുത്തിയ കണ്ടെത്തലുകൾ നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു.

42. IEM-ൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചില്ലെങ്കിൽ അത് റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി

അല്ലാതായി തീരുകയും ചെയ്യും എന്ന് ഖണ്ഡം 6C വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു എന്ന് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, ബന്ധപ്പെട്ട വ്യക്തിക്ക് ന്യായമായ വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവസരം നൽകിയ ശേഷമാണ് പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരാൻ സാധ്യതയുള്ളത്. അതിനാൽ, ഖണ്ഡം C-യിലെ 'ആയിരിക്കും' എന്ന വാക്കിന്റെ ഉപയോഗം വ്യവസ്ഥയെ നിർബന്ധമാക്കുന്നില്ല, മറിച്ച് സമയപരിധി പാലിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ ബാങ്ക് ഗ്യാരണ്ടി കണ്ടുകെട്ടാൻ ക്ഷമതയുള്ള അതോറിറ്റിയെ പ്രാപ്തമാക്കുന്നു.

43. രണ്ടാം ഘട്ട റിട്ട് ഹർജികളിൽ, അപ്പീൽവാദി നിർമ്മാണം ആരംഭിച്ചു എന്ന് നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി എതിർപ്പ് ഉന്നയിച്ചു. ഏതെങ്കിലും നിർമ്മാണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഇക്വിറ്റി പിന്തുടരില്ല എന്ന കാരണത്താൽ അത്തരം നിർമ്മാണം തടഞ്ഞു. ഒന്നാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാത്തതിനോ നിർമ്മാണം നടത്താത്തതിനോ അപ്പീൽവാദിക്ക് ഉണ്ടായിരുന്ന കാരണങ്ങൾ രണ്ടാം ഘട്ടത്തിലും ബാധകമാണ്. രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജികൾക്ക് വിധേയമായാണ് IEM ഭേദഗതി ചെയ്തത്. അതിനാൽ, നിർമ്മാണത്തെ എതിർക്കുകയും, അപ്പീൽവാദിക്ക് യാതൊരു ഇക്വിറ്റിയും അവകാശപ്പെടാൻ അർഹതയില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി ഉത്തരവിടുകയും ചെയ്തതിനാൽ, നിർമ്മാണം തുടരാതെയും പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കാതെയും ഇരിക്കാനുള്ള അപ്പീൽവാദിയുടെ തീരുമാനം ന്യായവും വിവേകപൂർണ്ണവുമാണ്.

44. അപ്പീൽവാദി ഫാക്ടറി സ്ഥാപിക്കാനും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാനും പരാജയപ്പെട്ടതിനാൽ IEM ലാപ്സായി എന്ന് നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറി വാദിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, അത്തരം വ്യാഖ്യാനത്തോട് കോടതിക്ക് യോജിക്കാൻ കഴിയില്ല. 2006 നവംബർ 10-ലെയും 2016 ഓഗസ്റ്റ് 24-ലെയും 2018 ഓഗസ്റ്റ് 12-ലെയും ഖണ്ഡം 6C അനുസരിച്ച് IEM റദ്ദാക്കപ്പെടുകയും പെർഫോമൻസ്

ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുകയും ചെയ്യും എന്ന് വിഭാവനം ചെയ്യുന്നുണ്ടെങ്കിലും, ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ച് ന്യായമായ വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവസരം നൽകിയ ശേഷമാണ് പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരേണ്ടത്. രണ്ട് വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കപ്പെടണം എന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു – (i) പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കാനും ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കാനും പരാജയപ്പെടുക, തുടർന്ന് (ii) പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരുക. ആദ്യത്തേത് തൃപ്തികരമല്ലാത്ത പക്ഷം രണ്ടാമത്തേത് ഉണ്ടാകില്ല, കൂടാതെ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവിലെ ഖണ്ഡം 6D അനുസരിച്ച് വ്യക്തിഗത വാദം കേൾക്കാനുള്ള അവസരം പാലിക്കാതെ രണ്ടാമത്തെ നടപടി സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരാത്ത പക്ഷം IEM ലാപ്സാകില്ല. അതിനാൽ, IEM റദ്ദാക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യമായ അനന്തരഫലങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാത്ത പക്ഷം, IEM സ്വയമേവ ലാപ്സാകില്ല. തുടർന്നുള്ള ഭേദഗതി വരുത്തിയ നിയന്ത്രണ ഉത്തരവുകളിലെ ഭാഷയും അപ്രകാരമാണ്. അപ്പീൽവാദി 1 കോടി രൂപയുടെ പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി നൽകിയിട്ടുണ്ട്, എന്നിരുന്നാലും അത്തരം പെർഫോമൻസ് ഗ്യാരണ്ടി അല്ലാതായി തീരാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ കേന്ദ്ര സർക്കാരോ യാതൊരു നടപടിയും സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല, കാരണം കാരണം കാണിക്കൽ നോട്ടീസ് പോലും നൽകിയിട്ടില്ല. അതിനാൽ, സമയം കഴിഞ്ഞു എന്ന കാരണത്താൽ മാത്രം IEM സ്വയമേവ ലാപ്സായി എന്ന് ഒരു നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ കഴിയില്ല

45. ലഭ്യമായ കരിമ്പിന്റെ അളവും പ്രദേശങ്ങളിലെ പഞ്ചസാര മില്ലുകളുടെ ശേഷിയും സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ നൽകാൻ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഒരു സത്യവാങ്മൂലം ഫയൽ ചെയ്തിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ അഞ്ച് ക്രഷിങ് സീസണുകളിൽ, നിലവിലുള്ള പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയും മറ്റ് മൂന്ന് മില്ലുകളും നെവാസ, ഷേവ്ഗാവ് താലൂക്കുകളിൽ നിന്ന് ലഭ്യമായ മുഴുവൻ കരിമ്പും ചതച്ചെന്നും, ഔറംഗബാദ്,

ജലന, ബീഡ് എന്നീ അയൽ ജില്ലകളിൽ നിന്നും ചതച്ചെന്നും അതിൽ പറയുന്നു. 2016-17, 2019-20 വർഷങ്ങളിൽ ലഭ്യമായ കരിമ്പിനേക്കാൾ ചതയ്ക്കൽ കുറവായതിനാൽ കരിമ്പ് കാലിത്തീറ്റയായി ഉപയോഗിച്ചെന്നും അതിൽ പറയുന്നു. നെവാസ, ഷേവ്ഗാവ് താലൂക്കുകൾ വരൾച്ചാ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളാണെന്നും നാല് പഞ്ചസാര മില്ലുകളുടെ ചതയ്ക്കൽ ശേഷിയുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ കരിമ്പിന്റെ ദൗർലഭ്യം ഉണ്ടെന്നും അതിൽ പറയുന്നു. 1997 മുതൽ മഹാരാഷ്ട്രയിൽ കരിമ്പ് കൃഷി സ്ഥല നിയന്ത്രണങ്ങൾ (സോണിംഗ്) നീക്കം ചെയ്തതിനാൽ, കരിമ്പ് കർഷകർക്ക് അവരുടെ ഇഷ്ടത്തിനനുസരിച്ച് ഏത് പഞ്ചസാര മില്ലുകൾക്കും കരിമ്പ് നൽകാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്ന് അത് സമർപ്പിക്കുന്നു. പ്രസ്തുത വസ്തുത കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, സാമ്പത്തിക താൽപ്പര്യം മാത്രം മനസ്സിൽ വെച്ച് എതിർക്കുന്ന ഒരു എതിരാളിയുടെ എതിർപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ആനുകൂല്യം അപ്പീൽവാദിക്ക് നിഷേധിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഒരു മത്സരത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, ഉപഭോക്താവാണ് (കർഷകൻ) ഗുണഭോക്താവ്. ഈ കേസിൽ, കർഷകർക്ക് കൃത്യ സമയത്തുള്ള പേയ്മെന്റും മികച്ച സേവനങ്ങളും നേടാൻ കഴിയുന്ന മത്സരത്തിന്റെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നില്ല. പ്രസ്തുത വസ്തുത കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, എതിരാളികൾ ഫയൽ ചെയ്ത റിട്ട് ഹർജി അനുവദിച്ച ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് തികച്ചും നീതിരഹിതവും ന്യായരഹിതവുമാണെന്നും റദ്ദാക്കാൻ യോഗ്യമാണെന്നും കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു.

46. അപ്പീൽവാദി ഒരു പഞ്ചസാര മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനെ പിന്തുണച്ച് പ്രദേശത്തെ കർഷകരുടെ പേരിൽ ഒരു ഇടക്കാല ഹർജി ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട് എന്ന് പ്രസ്താവിക്കാവുന്നതാണ്. കർഷകരും പ്രദേശത്ത് കുറച്ച് മത്സരം

പ്രതീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന് പറയുന്നതൊഴിച്ചാൽ അത്തരം ഇടക്കാല ഹർജിയിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതില്ല.

47. പ്രധാനമന്ത്രിയുടെ സാമ്പത്തിക ഉപദേശക സമിതിയുടെ അന്നത്തെ ചെയർമാനായിരുന്ന ഡോ. സി. രംഗരാജന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ, 2012 ഒക്ടോബർ 5-ലെ റിപ്പോർട്ടിൽ എക്സിക്യൂട്ടീവ് സമ്മറി എന്ന തലക്കെട്ടിന് കീഴിൽ താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്:

"2. കരിമ്പിന്റെ പെട്ടെന്നുള്ള നാശസ്വഭാവം, കരിമ്പ് കർഷകരുടെ ചെറിയ ഭൂവുടമസ്ഥത, പഞ്ചസാരയുടെ വില ന്യായമായ താങ്ങാനാവുന്ന നിലയിൽ നിലനിർത്തേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത, അതേസമയം പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം (പിഡിഎസ്) വഴി ലഭ്യമാക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത എന്നിവ നിയന്ത്രണത്തിനുള്ള പ്രേരകശക്തികളായിരുന്നു. പഞ്ചസാര മേഖലയിൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്ന പ്രധാന വശങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്:

(i) കരിമ്പ് സംവരണ മേഖലയും ബോണ്ടിംഗും- നിയുക്ത മിൽ ഓരോന്നും കരിമ്പ് സംവരണ മേഖലയിലെ കരിമ്പ് കർഷകരിൽ നിന്ന് വാങ്ങാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്, തിരിച്ചും കർഷകർ മില്ലിന് വിൽക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥരാണ്. പ്രദേശത്തിന്റെ ആവശ്യകതയുടെ (ദൂര മാനദണ്ഡം) ഫലമായി, വ്യവസായ വികസനവും നിയന്ത്രണവും നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള ഡീലൈസൻസിംഗ് ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, ഒരു പുതിയ മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് അംഗീകാരം ആവശ്യമാണ്."

(ii) xxx xxx xxx

"3. കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണവും ബോണ്ടിംഗും, ഒരു മില്ലിന് പെട്ടെന്ന് നശിക്കുന്ന അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ഉറപ്പുള്ള വിതരണം നൽകുക, അതേസമയം മില്ലിനെ ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് (FRP/SAP) സംഭരിക്കാൻ

പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാക്കുക എന്ന ഇരട്ട ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഈ ക്രമീകരണം കർഷകന്റെ വിലപേശാനുള്ള ശേഷി കുറയ്ക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്, കാരണം കരിമ്പ് കൂടിശ്ശികയുണ്ടെങ്കിൽ പോലും ഒരു മില്ലിന് വിൽക്കാൻ കർഷകൻ നിർബന്ധിതനാകുന്നു, കൂടാതെ ഡിസൈൻ മില്ലിന് കുറഞ്ഞ വീണ്ടെടുക്കൽ നിരക്ക് ഉണ്ടെങ്കിൽ കർഷകന്റെ വരുമാനം കുറയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കരിമ്പ് സംവരണ പ്രദേശത്ത് കരിമ്പ് ഉത്പാദനം കുറയുമ്പോൾ, കരിമ്പ് വിതരണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിൽ മില്ലുകൾക്ക് വഴക്കം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. കൂടാതെ, പ്രദേശത്തെ കർഷകർ വിതരണം ചെയ്യുന്ന കരിമ്പിന്റെ ഗുണനിലവാരത്തിൽ മില്ലുകൾ ബന്ധിതരാകുന്നു.....

4. ഒരു പുതിയ മിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ദൂര മാനദണ്ഡം എല്ലാ മില്ലുകൾക്കും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ അളവിൽ കരിമ്പ് ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്നു. ഇത് വിപണിയിൽ വികലതകൾക്ക് കാരണമാകും. ഒരു വലിയ പ്രദേശത്തെ വെർച്വൽ കുത്തക മില്ലുകൾക്ക് കർഷകരുടെ മേൽ അധികാരം നൽകും, പ്രത്യേകിച്ച് ഭൂവുടമസ്ഥത ചെറുതായിരിക്കുമ്പോൾ. ഈ നിയന്ത്രണം പ്രവേശനത്തെയും കൂടുതൽ നിക്ഷേപത്തെയും തടയുകയും കരിമ്പ് വാങ്ങുന്നതിനും മിൽ കാര്യക്ഷമത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉള്ള മത്സരത്തെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ, ഇത് കരിമ്പ് കർഷകരുടെയോ പഞ്ചസാര മേഖലയുടെയോ വികസനത്തിന് താൽപര്യമുള്ളതല്ല, ഒരു സംസ്ഥാനം കരിമ്പ് സംവരണ പ്രദേശവും ബോണ്ടിംഗും ഇല്ലാതാക്കുമ്പോൾ ഇത് ഒഴിവാക്കാവുന്നതാണ്."

48. "കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണവും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ദൂര മാനദണ്ഡവും" എന്ന അധ്യായം 2-ൽ, കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണവും ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ദൂര മാനദണ്ഡവും സംബന്ധിച്ച് താഴെപ്പറയുന്ന പ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു:

2022_17_54_91

"2.1 കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിവിധ നയപരമായ ഉപകരണങ്ങളിലൂടെ കരിമ്പ് കർഷകരുടെയും പഞ്ചസാര മില്ലുകളുടെയും താൽപ്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിച്ചു വരുന്നു. കരിമ്പിന് മില്ലുകൾ നൽകേണ്ട ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ വില കരിമ്പ് കർഷകർക്ക് ഉറപ്പുനൽകുന്നു. മറുവശത്ത്, രണ്ട് മില്ലുകൾ തമ്മിൽ ഒരു നിശ്ചിത ദൂരം പാലിക്കണമെന്നും ഓരോ മില്ലിനും കരിമ്പ് സംഭരണത്തിനായി ഒരു പ്രദേശം നിശ്ചയിക്കണമെന്നും വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നതിലൂടെ പഞ്ചസാര മില്ലുകൾക്ക് കരിമ്പിന്റെ സ്ഥിരമായ വിതരണം ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ള കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണ സമ്പ്രദായത്തിലും മില്ലുകൾ തമ്മിലുള്ള ദൂര മാനദണ്ഡത്തിലും അന്തർലീനമായ പ്രതീക്ഷകൾ താഴെപ്പറയുന്നവയായിരിക്കാം:

(i) മില്ലുകൾക്ക് മതിയായ കരിമ്പ് വിതരണം ഉറപ്പാക്കുക, കരിമ്പ് സംഭരിക്കുന്നതിനുള്ള അനാരോഗ്യകരമായ മത്സരം തടയുക;

(ii) സംവരണ പ്രദേശത്തെ കരിമ്പ് കർഷകർ കൃഷി ചെയ്യുന്ന മുഴുവൻ കരിമ്പും ചതയ്ക്കുക, സീസൺ അവസാനിക്കുമ്പോൾ ചതയ്ക്കാതെ കരിമ്പ് അവശേഷിക്കരുത്;

(iii) കൂടാതെ കർഷകരുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും മില്ലുകൾക്കുള്ള വിതരണവും പഞ്ചസാര വീണ്ടെടുക്കലും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കരിമ്പ് കൃഷിയുടെ ഉത്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുക.

XXX XXX XXX

2.5. കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണം സ്ഥിരമായി ചെയ്യണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നവർ വാദിക്കുന്നത്, ഈ സമ്പ്രദായം പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികളെ അവരവരുടെ പ്രദേശങ്ങളിൽ കരിമ്പ് വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാൻ സഹായിക്കുന്നു എന്നാണ്. വ്യവസായത്തിന്റെ ഈ വാദം ചില പ്രത്യേക പോക്കറ്റുകളിൽ ശരിയായിരിക്കാം, എന്നാൽ രാജ്യത്തെ കരിമ്പ് ഉത്പാദനക്ഷമതയുടെ

പ്രവണതകൾ ഒരാൾ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ അത് തെറ്റാണെന്ന് തോന്നുന്നു. 2000–01 ൽ കരിമ്പ് ഉത്പാദനക്ഷമത ഹെക്ടറിന് 68.57 ടണ്ണായിരുന്നു, 2010–11 ൽ ഏകദേശം അതേ നിലയിൽ (ഹെക്ടറിന് 68.59 ടൺ) തുടർന്നു, പിന്നീട് 2011–12 ൽ ഹെക്ടറിന് 68.09 ടണ്ണായി നേരിയ തോതിൽ കുറഞ്ഞു. അതിനാൽ, രാജ്യം മൊത്തത്തിൽ, കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണം ഉത്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല.

xxx xxx xxx

2.7. "കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണം റദ്ദാക്കുന്നതിനെ അനുകൂലിക്കുന്നവർ തൊറാട്ട് കമ്മിറ്റിയുടെ (2009) നിരീക്ഷണങ്ങൾ ആവർത്തിക്കുന്നു. നിലവിലെ സമ്പ്രദായം കർഷകരെ ഒരു പ്രത്യേക മില്ലിലേക്ക് കരിമ്പ് വിതരണം ചെയ്യാൻ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു, അവർ അതിൽ തൃപ്തരാണോ അല്ലയോ എന്നത് പരിഗണിക്കാതെ. മുമ്പത്തെ വിതരണങ്ങൾക്ക് പണം നൽകിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ പോലും ഒരു കർഷകൻ "ബോണ്ടഡ്" ആയി തുടരുകയും ഒരു പ്രത്യേക മില്ലിന് കരിമ്പ് വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടോ എന്നതാണ് പ്രധാന ചോദ്യം. കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണം ഒഴിവാക്കുകയും കർഷകർക്ക് അവരുടെ ഇഷ്ടത്തിനനുസരിച്ച് ഏത് മില്ലിനും കരിമ്പ് വിതരണം ചെയ്യാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. മഹാരാഷ്ട്രയിൽ കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണ സമ്പ്രദായമില്ല, സഹകരണ മില്ലുകളിലെ അംഗങ്ങളല്ലാത്തവർക്ക് അവർ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ഏത് മില്ലിനും കരിമ്പ് വിതരണം ചെയ്യാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്.

2.8 കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണവും മില്ലുകൾ തമ്മിൽ ഒരു നിശ്ചിത ദൂരം നിലനിർത്തുന്നതും അവരെ മത്സരത്തിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുകയും ശാശ്വതമായ കുത്തകകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ നയം ഒരു കർഷകനെ ഒരു മത്സര വിപണിയിൽ പങ്കെടുക്കാനും അവന്റെ/അവളുടെ കരിമ്പിന് ഏറ്റവും മികച്ച വില

നേടാനും അനുവദിക്കുന്നില്ല. കർഷകന് വാങ്ങുന്നയാളെ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമില്ല, ഒരു മത്സര സാഹചര്യത്തേക്കാൾ കരിമ്പിന് വൈകിയുള്ള പേയ്മെന്റുകളും ന്യായമല്ലാത്ത വിലയും ലഭിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതിനാൽ, ഈ നയങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമല്ലാത്ത പഞ്ചസാര മില്ലുകൾക്ക് ഉറപ്പുള്ള കരിമ്പ് വിതരണം നൽകുകയും വിപണി ശക്തികളെ ലാഭകരമായ ഒരു സന്തുലിതാവസ്ഥയിലേക്ക് പ്രവർത്തിക്കാൻ അനുവദിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെ അവയുടെ പ്രവർത്തനം തുടരാൻ കാരണമായി. ഈ വ്യവസായത്തിന്റെ വളർച്ചയ്ക്കും കാര്യക്ഷമതയുടെ താൽപ്പര്യത്തിനും, നയം ഷുംപീറ്റേറിയൻ "സർഗ്ഗാത്മക നാശത്തിന്റെ പ്രക്രിയ" പ്രവർത്തിക്കാൻ അനുവദിക്കണം."

49. ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം ഡോ. സി. രംഗരാജൻ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളുടെ സംഗ്രഹവും ഡോ. രംഗരാജൻ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളുടെ നടപ്പാക്കലും താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:–

പ്രശ്നങ്ങൾ	ശുപാർശകളുടെ സംഗ്രഹം	സ്ഥിതി
കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണം:	കാലക്രമേണ, സംസ്ഥാനങ്ങൾ വിപണി അധിഷ്ഠിത ദീർഘകാല കരാർ സംവിധാനങ്ങളുടെ വികസനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കണം, കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണവും	അനുയോജ്യമെന്ന് കരുതുന്ന രീതിയിൽ ശുപാർശകൾ നടപ്പാക്കുന്നത് സംസ്ഥാനങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഇതുവരെ ഒരു സംസ്ഥാനവും നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ല,

	ബോണ്ടിംഗ്രം ഘട്ടം ഘട്ടമായി ഒഴിവാക്കണം. താൽക്കാലികമായി, നിലവിലെ സംവിധാനം തുടരാവുന്നതാണ്.	നിലവിലെ സംവിധാനം തുടരുന്നു.
ഏറ്റവും കുറഞ്ഞ ദൂര മാനദണ്ഡം:	ഇത് കരിമ്പ് കർഷകരുടെയോ പഞ്ചസാര മേഖലയുടെയോ വികസനത്തിന് താൽപ്പര്യമുള്ളതല്ല, ഒരു സംസ്ഥാനം കരിമ്പ് പ്രദേശ സംവരണവും ബോണ്ടിംഗ്രം ഇല്ലാതാക്കുമ്പോൾ ഇത് ഒഴിവാക്കാവുന്നതാണ്.	അനുയോജ്യമെന്ന് കരുതുന്ന രീതിയിൽ ശുപാർശകൾ നടപ്പാക്കുന്നത് സംസ്ഥാനങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. മഹാരാഷ്ട്രയിൽ പ്രദേശ സംവരണം ഇല്ല. മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളൊന്നും നിലവിലെ സംവിധാനത്തിൽ മാറ്റം വരുത്തിയിട്ടില്ല.

50. അനാരോഗ്യകരമായ മത്സരം ഒഴിവാക്കുന്നതിന്, 1951–ലെ വ്യവസായങ്ങൾ (വികസനവും നിയന്ത്രണവും) നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള ലൈസൻസിംഗ് 1998 ഓഗസ്റ്റ് 31–ന് ഒഴിവാക്കി എന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകിയ യുക്തിയും കോടതി ശ്രദ്ധിക്കുന്നു. അനാരോഗ്യകരമായ മത്സരത്തിന് രണ്ട് പ്രധാന വശങ്ങളുണ്ട്– ഒന്ന് നിലവിലുള്ളതും പുതിയതുമായ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും, രണ്ടാമത്തേത് കർഷകരുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഉള്ളതും. നിലവിലുള്ളതും പുതിയതുമായ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറികൾ തമ്മിലുള്ള മത്സരം കാരണം, വില നൽകുന്ന രീതിയിൽ മികച്ച സേവനം നൽകുന്ന പഞ്ചസാര മിൽ തിരഞ്ഞെടുക്കാൻ കർഷകർക്ക് ഒരു അവസരം ലഭിക്കുന്നതിനാൽ അവർ ഗുണഭോക്താക്കളാകും. രംഗരാജൻ കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളും സമയപരിധി

2022_17_54_91

നീട്ടാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ അതിന്റെ അധികാരപരിധി ഉപയോഗിച്ചു എന്ന വസ്തുതയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, അന്തിമ ഗുണഭോക്താവ് കർഷകനായിരിക്കും, നിലവിലുള്ളതോ പുതിയതോ ആയ പഞ്ചസാര ഫാക്ടറിയല്ല.

51. അതിനാൽ, ഹൈക്കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു. തൽഫലമായി, അപ്പീലുകൾ അനുവദിക്കുകയും റിട്ട് ഹർജികൾ തള്ളുകയും ചെയ്യുന്നു. പ്ലാന്റ് സ്ഥാപിക്കേണ്ടതും വാണിജ്യ ഉത്പാദനം ആരംഭിക്കേണ്ടതുമായ കാലയളവ് നിർണ്ണയിക്കുമ്പോൾ രണ്ടാം ഘട്ട വ്യവഹാരത്തിൽ ചെലവഴിച്ച കാലയളവും ഒഴിവാക്കണം.

നിധി ജെയിൻ & അമരേന്ദ്ര കുമാർ അപ്പീലുകൾ അനുവദിച്ചു.

(സഹായം: പ്രഗ്യ സമൽ, LCRA)